

Reykjavíkurborg
Umhverfis- og heilbrigðisstofa

Flóra Elliðaárdals Uppruni og útbreiðsla tegunda

Höfundur:

Jóhann Pálsson

Flóra Elliðaárdals

Uppruni og útbreiðsla tegunda

Höfundur:
Jóhann Pálsson

Efnisyfirlit

3	Inngangur.
4	Ástand gróðurs í byrjun 21. aldar.
5	1. mynd. Örnefni á athugunarsvæðinu.
6	Eldri athuganir á Flóru Elliðaárdals.
6	Umfang og aðferðir.
7	2. mynd. Afmörkun tíu landsvæða sem athugunarsvæðinu var skipt niður í.
8	Uppruni flórunnar og fjöldi tegunda.
9	Blásteinshólmi.
10	3. mynd. Uppruni tegunda í Elliðaárdal og Blásteinshólma.
11	Lokaorð.
11	Þakkir.
12	Flóra Elliðaárdals.
41	Heimildir.
43	Latnesk nafnaskrá.
47	Íslensk nafnaskrá.
51	1. viðauki. Útbreiðsla tegunda á athugunarsvæðinu.

Inngangur

Elliðaárdalur er stærsta útivistarsvæði innan þéttbýlis í Reykjavík. Þar er landslag, gróður og dýralíf fjölbreytt enda er dalurinn fjölsóttur af borgarbúum. Í Elliðaárdal hafa orðið miklar breytingar á gróðurfari allt frá því að síðasta jökulskeiði lauk. Þær helstu sem átt hafa sér stað af náttúruvöldum eru vegna sveiflna í veðurfari, breytinga á sjávarstöðu og þegar hraun rann eftir botni dalsins allt til sjávar⁴. Landnám og búseta í rúmlega þúsund ár höfðu ekki síður afdrifarík áhrif á gróðurfarið. Skógar hurfu og stór svæði urðu örfoka^{17,18}. Búsetubreytingar á 20. öldinni hafa einnig haft mikil áhrif. Í byrjun aldarinnar fór byggð að þéttast í nágrenni Reykjavíkur og í Elliðaárdal var byggður fjöldi smáhúsa, ýmist til sumardvalar eða fastrar búsetu. Var þar sums staðar verið með smávegis búskap sem bættist við þann landbúnað sem rekinn var á jörðunum sem lönd áttu að Elliðaánum. Nýtt land var tekið til ræktunar einkum túnræktar en einnig garð- og trjáræktar í kringum hýbýli manna. Samfara þessu jókst mjög beitarálag á úthaga og mun það hafa verið í hámarki um miðbik aldarinnar. Á árum heimsstyrjaldarinnar síðari voru reist herskálaverfi bæði umhverfis og vestan við Árbæ* og á Víðivöllum þar sem nú er athafnasvæði Hestamannafélagsins Fáks⁴. Fjölmenn íbúðahverfi risu á holtunum beggja megin dalsins á árunum milli 1960 og 1990, en jafnframt hurfu sumarbústaðir og megnið af smáhúsabyggðinni og landbúnaður lagðist af.

Í sambandi við virkjun Elliðaáanna kringum 1920 urðu breytingar á rennsli og farvegi ána. Stífla var gerð í Austurkvíslina skammt ofan við Árbæ 1920, en 1929 var hún stækkuð og nær nú yfir báðar kvíslarnar. Einnig var yfirborð Elliðavatns hækkað með stíflu og hefur áin Bugða ekki runnið í sínum forna farvegi um dalinn eftir það. Grjótnám og malartekja hefur verið víðs vegar í dalnum meðal annars á tveimur stöðum í Breiðholtshvarfi en umfangsmestu svæðin voru neðan við Stekkjarbakka og norðan Ártúns. Nánast allar vesturhlíðar Ártúnshöfðans hafa verið grafnar sundur eða sprengdar og efnið flutt burtu. Norðan Vesturlandsvegarins, hefur verið rekin steypustöð, malbikunarstöð og ýmiss önnur atvinnustarfsemi allt fram á þennan dag. Á sjöunda áratugnum var fyllt upp í mestan hluta leirnanna í Elliðaárvoggi og hefur Austurkvíslin síðan runnið í einskonað stökki á milli fyllinganna.

Í kringum 1950 var hluti af Hólmunum milli Austur- og Vesturkvíslarinnar girtur og hófu starfsmenn Rafmagnsveitu Reykjavíkur þar skógrækt. Lausaganga búfjár lagðist af í dalnum í lok sjöunda áratugarins og næstu áratugina á eftir fékkst Vinnuskóli Reykjavíkur við umfangsmikla skógrækt í umsjá Skógræktarfélags Reykjavíkur. Á árabílinu 1985 – 1990 lagði gatnamálastjóri malbikaða göngustíga um dalinn og lét ganga frá gömlum malar- og grjótnámum í Ártúnshöfða sunnan Vesturlandsvegar, norðan við Stekkjarbakka og í hallanum austan við Suðurfell. Var þá áburði og grasfræblöndu sáð í þau svæði eftir að landmótun var lokið. Frá árinu 1996 hefur Garðyrkjudeild borgarinnar séð um allan gróður í dalnum og unnið að viðhaldi og gerð malarstíga. Auk þess er árlega unnið að grisjun í elstu skógræktarsvæðunum.

* Nokkur örnefni, sem ætla má að almenningi séu ekki kunn en getið er hér í textanum, eru merkt inn á 1. mynd.

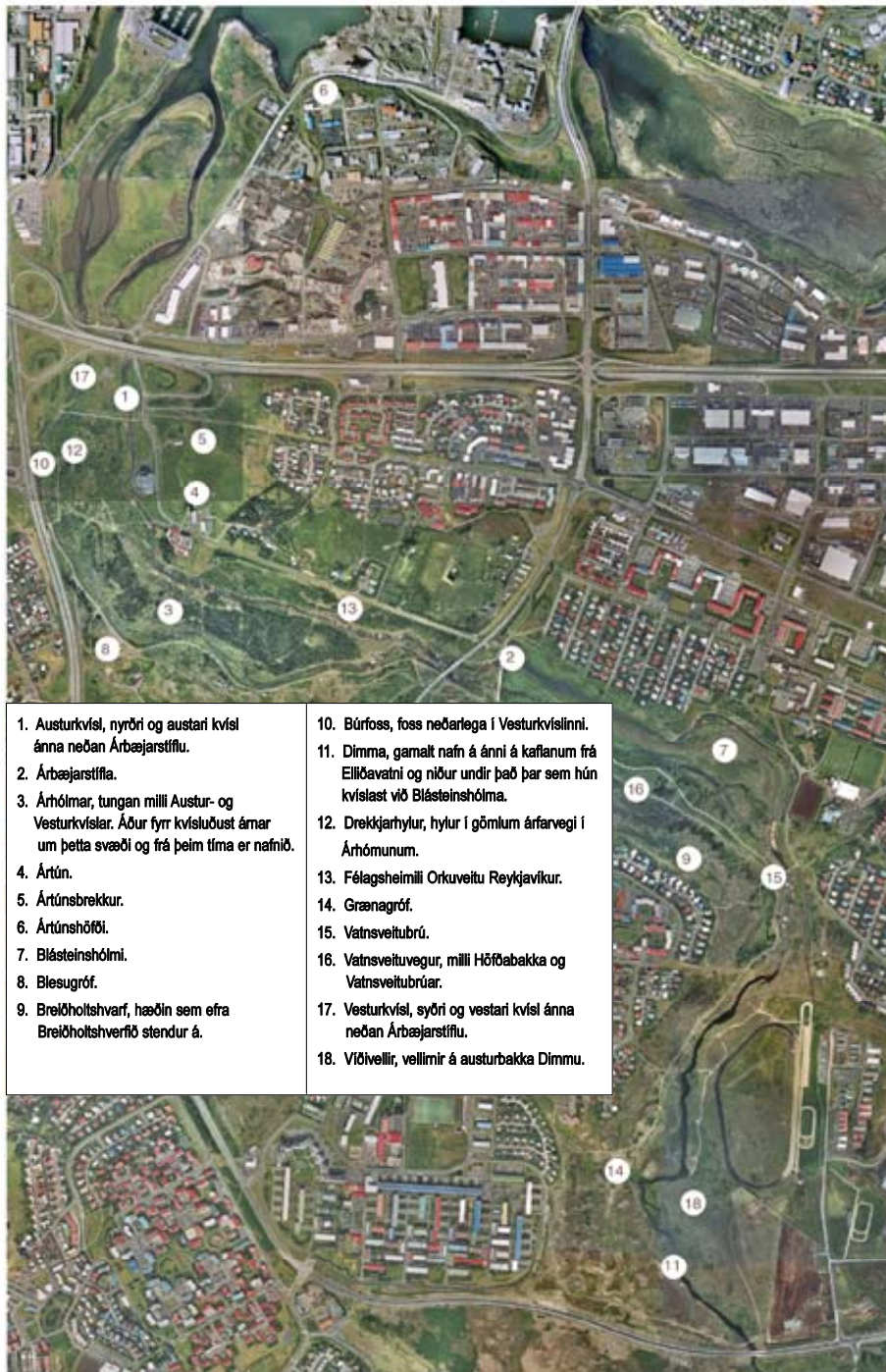
Elliðaárdalur var settur á Náttúruminjasrá 1984. Í Aðalskipulagi Reykjavíkur, 1984 – 2004 var sett borgarvernd á útivistarsvæðin í Elliðaárdal². Í Aðalskipulagi Reykjavíkur 1996 – 2016 var henni breytt í almenna borgarvernd³ og í Aðalskipulagi Reykjavíkur 2001 – 2024 kemur hverfisvernd, eins og hún er skilgreind í skipulags- og byggingarlögum nr 73 frá 1997, í stað almennrar borgarverndar¹³. Deiliskipulag að dalnum var samþykkt í borgarstjórn Reykjavíkur 19. maí 1994¹¹.

Ástand gróðurs í byrjun 21. aldar.

Enda þótt byggðarmynstur Elliðaárdals hafi verið að breytast alla síðastliðna öld tók gróðurfar þar ekki breytingum að marki fyrr en líða tók á öldina. Aukin ræktun hafði sáralítill áhrif út fyrir tún og garða. Það var ekki fyrr en farið var að friða stærri spildur og að lokum allan dalinn fyrir beit og gróðursetja trjáplöntur í miklum mæli að gróðurfar tók að breytast að ráði.

Eftir að beit lagðist af fóru plöntur að ná fullum þroska á sumrin og skiluðu á haustin til jarðarinnar gróðurleifum sem örverur og smádyrafána jarðvegsins gátu brotið niður í moldefni sem eru undirstaða þess að ófrjór úthagajarðvegurinn geti orðið að gróðurmold. Öll gróðurhverfi tóku áberandi breytingum. Gróðurþekja þéttist og varð samfelldari og samkeppnisaðstaða mismunandi tegunda breyttist. Vaxtarskilyrði plantna sem eru viðkvæmar fyrir beit eða þrífast ekki í ófrjóum jarðvegi bötnuðu og höfðu þær meiri möguleika á að keppa við gömlu beitarþolnu úthagaplönturnar. Ýmsar stórvaxnar blómjurtir eru nú orðnar áberandi, einkum svonefndar frumherjategundir, þ.e. tegundir sem setjast að í gróðurlitlu landi og taka þátt í fyrstu stigum gróðurframvindu. Má þar nefna hóffífil sem er víða ríkjandi, einkum þar sem raki er nægur og lúpínu sem hefur víða lagt undir sig mela, flög og manngert landslag. Í niturríkum jarðvegi eru sigurskúfur og skógarkerfill orðnir algengir og vöxtulegar geithvannir, sem áður náðu einungis að blómgast úti í eyjum í Dimmu, getur nú að líta nánast alls staðar umhverfis árnar. Innlandar tegundir, sem ekki voru fyrir í dalnum, eins og hagabruða og burnirót eru farnar að breiðast töluvert út frá ræktun í gördum í nágrenninu, einnig garðamaríustakkur, sem er algeng garðplanta, getur nú talist fyllilega ílendur.

Þar sem trjágróður hefur vaxið upp er orðið skjólsælla og inni í lundunum hefur dregið úr margskonar veðurfarssveiflum. Aftur á móti berst minna ljós niður í skógarsvörðinn svo ýmsar ljóskræfar bersvæðistegundir hafa látið undan síga og þar sem dimmast er, t.d. í þéttum greniskógi, hefur botngróður nánast horfið. Sumar af þeim tegundum sem fyrir voru geta einnig þrífist vel þar sem skógurinn er ekki of dimmur og má nefna sem dæmi hállngresi sem víða er orðin ríkjandi einkum í birkilundum. Skógarbotnstegundir eins og blágresi og hrútaber voru sjaldgæfar í dalnum en hafa nú tekið við sér. Þegar á heildina er litið má segja að mikið skorti á að í dalnum sé næg fjölbreytni tegunda til að mynda þann undirgróður sem hæfir skógarsverðinum. Flestar algengustu trjátegundirnar, sem gróðursettar hafa verið, eru farnar að breiðast út ýmist með fræjum eða rótarsprotum. Fyrst í stað voru það einkum birki, gulvíðir og viðja, en á seinni árum hafa verið að finnast nýgræðingar af a.m.k. níu öðrum trjátegundum. Alaskavíðir, garðarífs, selja, sitkagreni, sitkaölur og stafafura hafa eingöngu fjölgað sér með fræjum. Reyniviður og alaskaösp fjölga sér bæði með fræjum og rótarsprotum en gráölur eingöngu með rótarsprotum, a.m.k. enn sem komið er.

1. mynd: Örnefni á athugunarsvæðinu.

Auk þeirra trjáplantna sem gróðursettar hafa verið á undanförunum árum er í dalnum töluvert af gróðri sem orðið hefur eftir í gömlum yfirgefnum lóðum. Í nágrenni þéttbýlisins hefur víða verið borinn út garðaúrgangur og með honum hefur borist algengur garðagróður. Hversu langlífur sá gróður á eftir að verða mun aðeins tíminn leiða í ljós.

Eldri athuganir á flóru Elliðaárdals.

Í bókinni, Elliðaárdalur - Land og Saga, sem gefin var út af Máli og mynd í samstarfi við Árbæjarsafn og Borgarskipulag Reykjavíkur er birtur flórulesti úr Elliðaárdal. Mun sá listi vera mestmegnis byggður á óbirtum listum Eypórs Einarssonar, grasafraeðings, og annarra, en að takmörkuðu leyti á eigin athugunum höfunda⁴. Á listanum eru 155 tegundir æðplantna (þ.e. blómplantna og byrkinga). Á árunum 1997 til 1999 gerði Náttúrufræðistofnun Íslands úttekt á náttúrufari Elliðaárdals fyrir Borgarskipulag Reykjavíkur og birtust niðurstöðurnar í ritinu Náttúrufar með Sundum í Reykjavík¹⁰. Fór þá fram gróður- og landgreining sem var undirstaða gróðurkorta af dalnum. Eru þessi gróðurkort góð heimild um umfang mismunandi gróðurlenda og til viðmiðunar við breytingar sem verða óhjákvæmilega á þeim við náttúrulega framvindu á komandi árum. Í riti Náttúrufræðistofnunar birtist einnig listi yfir 176 tegundir æðplantna sem fundust í dalnum. Á þessum tveimur listum eru samanlagt 197 tegundir. Sumarið 2001 var könnuð endurgræðsla í farvegi vatnsflóðs sem varð þegar aðveituæð Rafstöðvarinnar við Elliðaár brast í desember 1998. Í flóðfarinu fundust 98 tegundir æðplantna*, þar af átta sem ekki voru á framangreindum listum⁹.

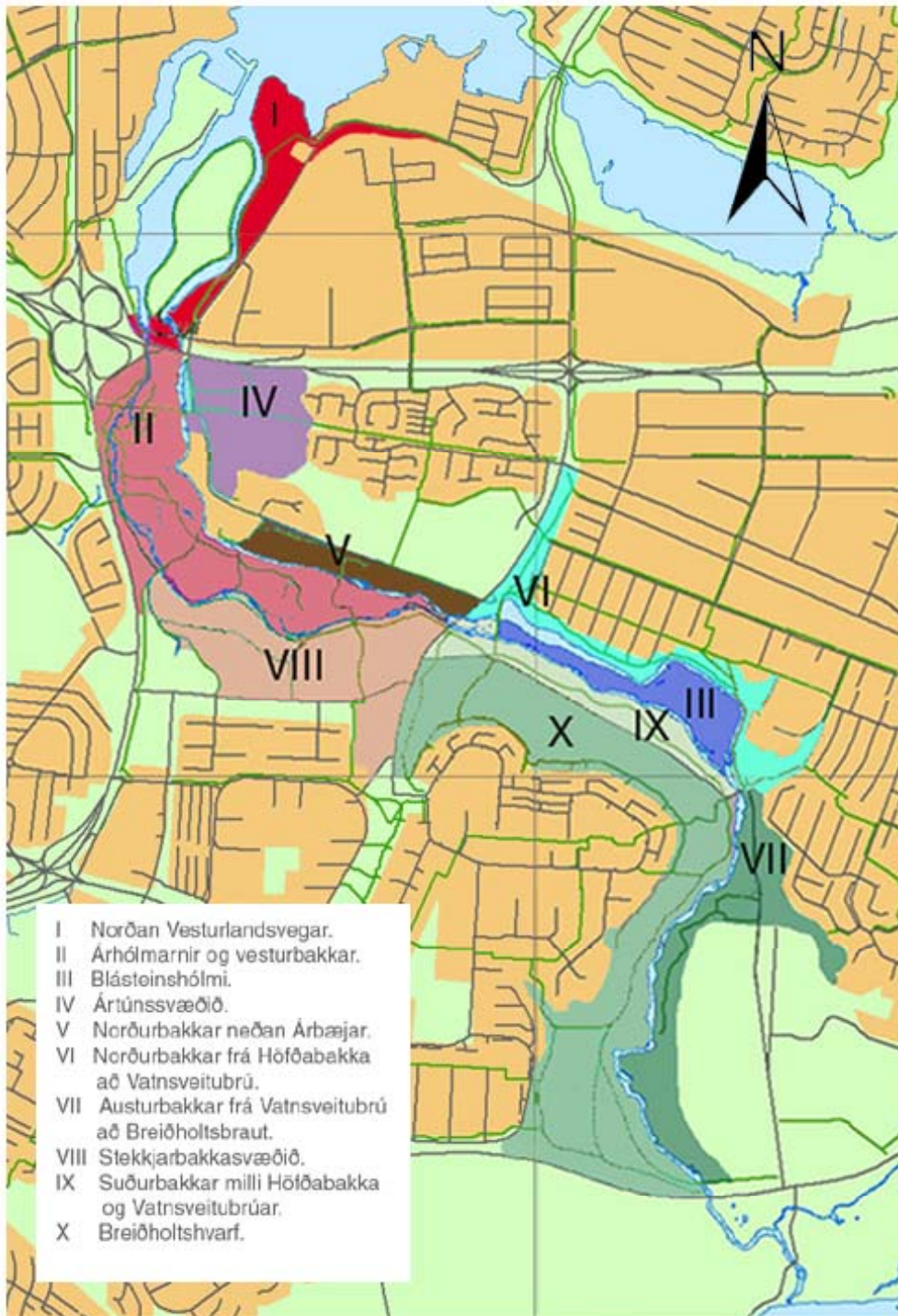
Það er langt í frá að allar æðplöntur sem vaxa í Elliðaárdal komi fram á þessum þremur listum. Einkum vantar mikið af þeim tegundum sem gróðursettar höfðu verið eða borist þangað á annan hátt á undanförunum áratugum. Tímabært var því orðið að skoða flóru dalsins nánar og skrá allar þær tegundir æðplantna sem þar uxu og hvar þær komu helst fyrir. Ennþá var í flestum tilfellum unnt að greina á milli hvaða tegundir voru upprunalegar, hverjum hafði verið sáð, ræktaðar í túnnum og görðum eða gróðursettar í útmörk og hverjar kynnu að hafa borist þangað á annan hátt. Upplýsingar um þetta eru nauðsynlegur grundvöllur þegar fylgst verður með framvindu gróðurfars dalsins á komandi árum og landnámi nýrra tegunda, eða hugsanlega brotthvarfi annarra. Elliðaárdalurinn er í vaxandi mæli notaður til kennslu í náttúrufræðum og lagður hefur verið fræðslustígur þar sem almenningur getur leitað upplýsinga um náttúrufar dalsins. Heildarúttekt á flóru dalsins er því mikilsverð við að gera þann bakgrunn, sem fræðslan byggist á, sem best úr garði.

Umfang og aðferðir

Athugun þessi var gerð sumarið 2002 á tímabilinu frá 25. júní til 6. september og nokkrir staðir skoðaðir nánar sumarið 2003. Til hliðsjónar var höfð forathugun sem höfundur gerði í ágúst 2001 og athugun á landnámi gróðurs á svæði sem raskaðist í flóði sem varð í desember 1998⁹.

Athugunarsvæðið er sýnt á 2. mynd. Nær það yfir þau svæði í Elliðaárdal sem lituð eru mosagræn á Aðalskipulagi Reykjavíkur 2001 – 2024¹³, að undanskildum lóðum Orkuveitu Reykjavíkur, Árbæjarsafns og athafnasvæði Fáks að Víðivöllum. Ekki var heldur athugaður gróður á landfyllingunum milli kvíslanna og vestan Vesturkvíslarinnar. Við reitaskiptingu þá, sem notuð er hjá Náttúrufræðistofnun Íslands til að skrá útbreiðslu plantna, er landinu skipt niður í 10 x 10 km reiti⁵. Samkvæmt því lendir Elliðaárdalurinn allur innan sama reits, sem er nr. 3659 í því kerfi.

* Á þessum lista eru taldar með tvær deilitegundir sem verður að telja vel afmarkaðar grasafraeðilegar einingar (taxa) en þær voru ekki greindar að á hinum listunum.

2. mynd: Afmörkun tíu landsvæða sem athugunarsvæðinu var skipt niður í.

Til að gefa hugmynd um útbreiðslu einstakra tegunda var því svæðinu skipt niður í tíu afmarkaðar landslagseiningar sem merktar eru með rómverskum tölum og mismunandi litum á 2. mynd. Í hverri þeirra voru skráðar allar tegundir æðplantna sem þar fundust. Um það leyti sem athugun þessari lauk hófust framkvæmdir við gerð mislægra gatnamóta á mótum Reykjanesbrautar og Stekkjarbakka og fór hluti af athugunarsvæði VIII undir þær framkvæmdir.

Nokkrar tegundir eru vandgreindar og nokkrar aðrar voru í því ástandi að ekki var unnt að greina þær með vissu. Var þeim ýmist safnað og þær þurrkaðar til nákvæmari greiningar eða teknir voru smá sprotar til ræktunar og greining þeirra síðan endurskoðuð með tilliti til ræktuðu eintakanna. Bergþór Jóhannsson, grasafraeðingur, hefur greint þá undafífla sem safnað var, en upplýsingar um útbreiðslu þeirra er ekki tæmandi. Túnfíflar voru meðhöndlaðir sem ein safntegund en ekki gerð tilraun til að greina þá til smátegunda. Tegundir af ættkvíslunum vinglar, *Festuca*, og sveifgrös, *Poa*, sem grasafraeðingar eru ekki á einu máli um hvort telja beri sjálfstæðar tegundir eða deilitegundir voru skráðar hér sem deilitegundir en taldar upp sem sjálfstæðar grasafraeðilegar einingar. Stórtegundin *Festuca rubra* s.l. hefur ekki verið rannsökuð nægilega hér á landi en hér er talin með formgerð sem fannst í Ártúnshöfða og er ekki óalgeng við strendur Grafarvogs (Jóhann Pálsson óbirt gögn). Kemur þessi formgerð heim við lýsingu á deilitegundinni *F. r.* subsp. *pruinosa* (Hackel) Piper, sem talið er að vaxi hér á landi¹² og mætti nefna hana strandvingul á íslensku. Tvö afbrigði af maríuvendi, *Gentianella campestris* (L.) Börner, vaxa á svæðinu. Það sem er algengara á landinu er blárauðleitt með fjólubláum krónublöðum og smávaxið en hitt afbrigðið er ljósgrænt með nær hvít krónublöð og oftast stórvaxnara. Hefur það verið auðgreint sem f. *hartmanniana* Baenitz í öllum útgáfum Flóru Íslands^{14,15,16} og Íslenskum jurtum¹. Afbrigðin vaxa oftast í aðskildum venslahópum en stundum hvort innan um annað án þess þó að þar komi fyrir plöntur sem séu millistig á milli afbrigðanna. Í Elliðaárdal er að vaxa upp fjöldi sjálfsáinna víðiplantna. Ýmsar þeirra eru hugsanlega bastarðar. Ekki var hirt um að skrá þá sérstaklega, en nánari athugun á þeim er vissulega áhugaverð.

Uppruni flórunnar og fjöldi tegunda

Þær tegundir sem vaxa í Elliðaárdal voru flokkaðar í fimm flokka eftir uppruna. eru það í fyrsta lagi innlendar tegundir sem ætla má að hafi vaxið í dalnum við upphaf 20. aldar, í öðru lagi innlendar aðkomutegundir, þ.e. innlendar tegundir sem hafa borist í dalinn á öldinni sem leið og í þriðja lagi tegundir af erlendum uppruna sem hafa vaxið það lengi hér í óræktuðu landi að þær teljast orðið ílendar. Síðan eru tveir flokkar af ræktuðum tegundum, annars vegar eftirstöðvar, þ.e. plöntur sem standa eftir í gömlum lóðum sem nú eru hluti af útivistarsvæðinu og hins vegar tegundir sem hafa verið gróðursettir í óræktað land, t.d. í sambandi við skógrækt. Að lokum eru svo slæðingar, en það eru framandi tegundir sem hafa borist frá nærliggjandi íbúðabyggð eða slæðst í dalinn á annan hátt, en teljast ekki ílendar.

Sama tegund getur komið fyrir í fleiri en einum flokki, t.d. flokkast birki sem innlend aðkomutegund en kemur einnig fyrir sem eftirstöðvar í aflögðum lóðum, gróðursett í útmörk eða sem sjálfsáð. Meðal fjölda margra annarra má nefna garðarifs, sem er ílent og vex víða í skógarbotni, hraunsprungum og lúpínubreiðum en finnst einnig sem eftirstöðvar í lóðum, og sem slæðingur sem hefur borist út með garðaúrgangi. Í 1. viðauka, sem sýnir útbreiðslu

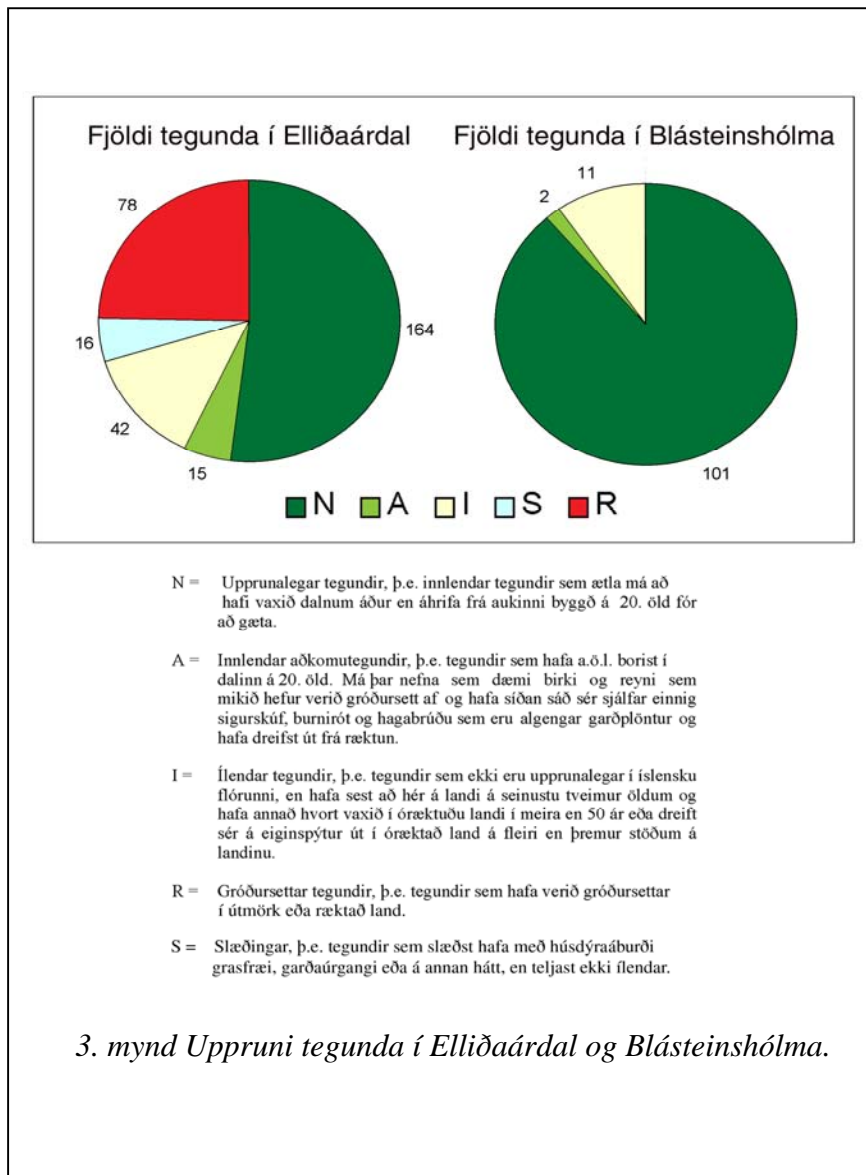
tegundanna, má sjá til hvaða flokks eða flokka viðkomandi tegund telst í hverjum reit sem hún kemur fyrir í. Aftur á móti, þegar flóra dalsins er flokkuð eftir uppruna, sjá 3. mynd, er hver tegund aðeins sett í einn flokk. Þar eru það innlendu flokkarnir sem hafa forgang, t.d. er birki einungis flokkað sem innlend aðkomutegund. Ílendar tegundir eru flokkaðar sem slíkar þótt þær hafi einnig verið ræktaðar eða hafi slæðst út frá ræktun.

Alls fundust í Elliðaárdal 315 tegundir æðplantna. Af þeim eru 164 eða 52,06 % upprunalegar í dalnum og til viðbótar eru 15 (4,76 %) innlendar aðkomutegundir. Innlendu tegundirnar eru því samtals 179 eða 56,82 %. Þarna vaxa 42 (13,33 %) tegundir sem telja má ílendar og eru því innlendar og ílendar tegundir samtals 221 eða 70,16 % af flóru dalsins. Erlendar tegundir, sem hafa verið gróðursettar annað hvort í tengslum við skógrækt eða eru eftirstöðvar úr gömlum gördum 78 eða 24,76 % af flórunni. Að lokum hafa 16 tegundir borist frá nærliggjandi íbúðabyggð eða slæðst í dalinn á annan hátt og eru þær 5,08 % þeirra æðplöntutegunda sem í dalnum fundust. Hlutfallslegan fjölda tegunda af mismunandi uppruna má sjá á 3. mynd

Blásteinshólmi

Blásteinshólmi er sérstæður í gróðurfari Elliðaárdals. Í hluta hólmanns ásamt bökkum kvíslanna beggja megin eru gróðursamfélög sem ekki eiga sér hliðstæðu hér á landi og þótt víðar væri leitað. Þetta er land sem fór undir vatn eftir að stífla var gerð ofan við Árbæ á árunum 1924 - 1928 og var það á kafi í vatni allt fram til 1960. Eftir það hefur vatninu verið hleypt af svæðinu Breiðholtsmegin í nokkra mánuði á sumrin. Við þessar aðstæður hafa myndast gróðurlendi þar sem fergin, hálmgresi, skriðsóley, tágamura, engjarós ásamt mýra- og blástör eru ríkjandi. Allur þessi gróður ber þess merki að byrja vöxtinn undir vatni, hann er hávaxinn, teygður, með rýra stöðvefi og leggst útaf þegar vatninu er hleypt af. Einkennandi eru einnig víðibrúskar sem vaxa á þessu svæði. eru það einkum gulvíðir og einstaka loðvíðir og dálítið af viðju hefur náð að setjast þar að á seinustu árum.

Blásteinshólmi vísar einnig á annan hátt frá öllum öðrum hlutum dalsins. Þar hefur landi aldrei verið umbylt vegna mannvirkjagerðar og einu mannvirkin eru leifar af varnargarði sem hlaðinn hefur verið úr grjóti einhverntíma snemma á öldinni sem leið. Engar trjáplöntur hafa verið gróðursettar þarna og hvergi eru ummerki um að nokkur rækun hafi átt sér þar stað. Landslag í Blásteinshólma er áþekkt því sem er í Árhólmunum neðar í dalnum og er ekki ólíklegt að á þeim hafi verið svipað umhorfs áður en þeir voru friðaðir fyrir beit og farið var að rækta þar skóg. Þar sem hæst ber á Blásteinshólma er hraun, þakið meira eða minna slitróttum heiðargróðri, en graslendi er í lögðum og mýrlendi þar sem jarðraki er nægur. Gróðurfur hólmanns hefur vafalaust tekið töluverðum framförum eftir að friðun komst á, en framvindan er hæg og enn er mikið af flögum og ógrónu landi. Töluvert af birki og víði hefur sest að, einkum í hálfgrónu landi og með tímanum gæti megnið af hólmanum orðið skógi vaxið en það á langt land. Hvað sem því líður er samanburður á gróðurframvindu í Blásteinshólma við aðra hluta Elliðaárdals áhugavert rannsóknarverkefni.

Í Blásteinsbólma fundust 114 tegundir æðplantna. Af þeim eru 103 innlendar. Tvær þeirra, birki og reynir, uxu ekki í Elliðaárdal í byrjun tuttugustu aldarinnar en auk þeirra fundust í hólmanum 11 ílendar tegundir sem hafa borist út í hólmann á seinustu áratugum. eru það alaskalúpína, alaskavíðir, alaskaösp, garðamaríustakkur, háliðagras, hóffífill, krossfífill, skógarkerfill, vallarfoxgras, viðja og vætudúnurt. Það eru því að minnsta kosti 13 tegundir eða 11,4 % af flóru hólmanum sem hafa numið þar land nýlega. Á 3. mynd má bera saman uppruna þeirra tegunda sem vaxa í Blásteinsbólma og fjölda þeirra tegunda sem fundust hafa í Elliðaárdal öllum.

Lokaorð

Landslag í Elliðaárdal er fjölbreytt og eru þar vaxtarskilyrði fyrir margskonar gróður. Á síðari hluta aldarinnar sem leið urðu gífurlegar breytingar á gróðurfari dalsins þegar beit lagðist þar af og farið var að gróðursetja trjáplöntur og annan framandi gróður í miklum mæli. Enn höfum við ekki séð nema fyrstu skeið þeirrar framvindu sem þar mun eiga sér stað á komandi árum. Búast má við að enn muni nýjar tegundir bætist við og aðrar hverfi eftir því sem samkeppnisaðstæður breytast og ólíklegt að gróðurskilyrði henti sumum aðkomutegundanna. Sá trjágróður sem þegar er kominn verður stórvaxnari og skóglendi aukast smám saman með sjálfgræðslu. Heiðargróður, svo sem mosapembur og lyngmóar, minnkar einnig graslendi, en blómlendi verða vafalítið vöxtulegri eftir því sem frjósemi eykst. Bersvæði svo sem malarásar, flög og ýmiss konar raskað land grær upp, en reyna þarf að halda einhverju af lyngmóum og malarásum í svipuðu horfi og þeir eru núna til að viðhalda fjölbreytni gróðurfarsins. Ekki er líklegt að umtalsverðar breytingar verði á votlendi nema hvað víðigróður eykst þar með tímanum. Þessi úttekt, sem hér hefur verið gerð, er því á engan hátt endanleg og er eingöngu tilraun til að lýsa flóru Elliðaárdals eins og hún var við upphaf 21. aldar.

Þakkir

Athugun þessi er unnin fyrir Umhverfis- og heilbrigðisstofu Reykjavíkur. Grunnmyndir sem fyrsta og önnur mynd eru unnar á eru frá Landupplýsingakerfi Reykjavíkur. Bergþór Jóhannesson, grasfræðingur, hefur greint þá undafífla sem safnað var á svæðinu. Hörður Kristinnsson, grasfræðingur, hefur lesið yfir flórulestann og komið með margar gagnlegar athugasemdir. Hjalti J. Guðmundsson Ph. D. og Þórólfur Jónsson, garðyrkjustjóri hafa lesið yfir handrit og aðstoðað á ýmsan hátt. Öllum þessum aðilum færi ég bestu þakkir.

Flóra Elliðaárdals

Pteridophyta BYRKINGAR

Lycopodiatae JAFNAR

1. *Selaginellaceae* MOSAJAFNAÆTT

Selaginella selaginoides (L.) P. Beauv. ex Schrank & Mart. MOSAJAFNI - [N] Hér og þar í þurru mólendi.

Equisetatae ELFTINGAR

2. *Equisetaceae* ELFTINGAÆTT

Equisetum arvense L. KLÓELFTING - [N] Mjög algeng tegund einkum í frjóu landi.

Equisetum fluviatile L. FERGIN - [N] Algengt í mýrum, við tjarnir og í árbökkum.

Equisetum palustre L. MÝRELFTING - [N] Mjög algeng tegund í mýrum og öðru votlendi.

Equisetum pratense Ehrh. VALLELFTING - [N] Mjög algeng tegund, einkum í vallendi.

Equisetum variegatum Schleich. BEITIESKI - [N] Hér og þar í holta- og heiðargróðri. Tiltölulega sjaldgæft í Árhólmunum og finnst ekki í mannmótuðu landi.

Filicatae BURKNAR

3. *Opioglossaceae* NAÐURTUNGUÆTT

Botrychium lunaria (L.) Sw. TUNGLJURT - [N] Kemur fyrir hér og þar innan um heiðargróður og í vallendi.

4. *Woodsiaceae* LIÐFÆTLUÆTT

Cystopteris fragilis (L.) Bernh. TÓFUGRAS - [N] Tófugras vex víða í hraun sprungum og hellisskútum í Árhólmunum og Ártúnshöfða en kemur einnig fyrir í klappargjótum í Breiðholtshvarfi.

Spermatophyta FRÆPLÖNTUR

Coniferophytina (Gymnospermae) BERFRÆVINGAR

5. *Pinaceae* ÞALLARÆTT

Abies lasiocarpa (Hook.) Nutt. FJALLAÞINUR - [R] Nokkrar plöntur af fjallapini hafa verið gróðursett í Árhólmunum og í vesturhluta Breiðholtshvarfs.

Larix x eurolepis A. Henry, SIFJALERKI [R] Samkvæmt greiningu Þrastar Eysteinssonar, skógfræðings, mun lerkilundur sem stendur ofarlega í Árhólmunum vera bastarðar evrópulerkis, *L. decidua* og japanslerkis *L. kaempferi* og hafa bastarðar þessir verið nefndir *L. x eurolepis*, á latínu, en sifjalerki á íslensku.

Larix sibirica Ledeb.* SÍBIRÍULERKI - [R] Síbiríulerki hefur verið gróðursett víða og nokkur gömul tré standa eftir á yfirgefnum lóðum.

Picea abies (L.) Karst. RAUÐGRENI - [R] Allmikið var gróðursett af rauðgreni á fyrstu árum skógræktar í Árhólmunum. Nokkrar yngri plöntur má finna í Breiðholtshvarfi og sunnan við Dimmu.

Picea engelmannii (Parry) Engelm. BLÁGRENI - [R,E] Blágreni vex á yfirgefni lóð austan við Reykjanesbraut og við gamlan uppeldisreit sunnan við félagsheimili Orkuveitunnar. Dálitlu af blágreni hefur verið plantað í yngri gróðursetningar norðan Stekkjarbakka, sunnan byggðar í Árbæjarhverfi og í Breiðholtshvarfi.

* Hér er fjallað um síbiríulerki í víðri merkingu tegundarinnar. Útbreiðslusvæði síbiríulerkis er mjög stórt og tegundin breytileg frá einum stað til annars. Reynt hefur verið að skipta henni upp í fleiri tegundir svo sem *L. russica* (Endl.) Sabine ex Trautv. (1884) eða *L. sukachevii* Dylis (1945), sem kallað hefur verið rússalerki hér á landi, en hvergi virðist þó unnt að finna það glögglega afmörkuð skil í breytileikanum að hægt sé að skipta tegundinni upp í fleiri en eina tegund eða í undirtegundir. Rússalerki verður því að flokkast sem staðbrigði fremur en sjálfstæð tegund.

Picea glauca (Moench) Voss. HVÍTGRENI [R] Hvítgreni hefur verið gróðursett í yngri gróðursetningar sunnan við Rafstöðvarveg, norðan við Stekkjarbakka og í Breiðholtshvarfi.

Picea sitchensis (Bong.) Carr. SITKAGRENI - [R,E,I] Sitkagreni hefur verið gróðursett í flestum skógræktarsvæðum og gömul tré standa einnig á yfirgefnum lóðum. Í Ártúnsbrekkum, við Reykjanesbraut og í Árhólmunum er fjöldi sjálfsáðra plantna að vaxa úr grasi.

Pinus cembra L. LINDIFURA - [R] Nokkrar plöntur af lindifuru hafa verið gróðursettar í yngri gróðursetningum norðan Stekkjarbakka og í Breiðholtshvarfi.

Pinus contorta Dougl. STAFAFURA - [R,I] Stafafura hefur mikið verið gróðursett frá upphafi skógræktar í Elliðaárdal. Töluvert er um sjálfsáðar plöntur bæði í Árhólmunum og svæðinu norðan Stekkjarbakka.

Pinus mugo Turra. FJALLAFURA - [E,R] Fjallafurur finnast sem eftirstöðvar frá ræktun í gömlum lóðum og hefur dálítið verið gróðursett í yngri skógræktarsvæðum norðan Stekkjarbakka, sunnan byggðar í Árbæjarhverfi og í Breiðholtshvarfi.

Pinus sylvestris L. SKÓGARFURA - [R] Mikið var gróðursett af skógarfuru á fyrstu árum skógræktar í Árhólmunum. Á sjötta áratug síðustu aldar barst til landsins skjaldlús, sem dró mjög þrótt úr furunni og vesluðust flestar plönturnar upp á næstu árum, var því fljótlega hætt að gróðursetja skógarfuru. Eftir 1985 hefur ekki borið á lús í skógarfuru í Elliðaárdal og hafa þær plöntur sem eftir lifðu verið að ná sér og eru að verða hin snotrustu tré. Skógarfuran ber þroskað fræ, en sjálfsáðar plöntur hafa ekki fundist.

Pinus uncinata Mill. ex Mirb. BERGFURA - [R] Töluvert hefur verið gróðursett af bergfuru í Elliðaárdal frá fyrstu tíð. Eldri trén blómgastr með karlblómum en kvenblóm hafa ekki fundist.

Tsuga mertensiana (Bong.) Carr. FJALLAÞÖLL - [R] Nokkrar fjallaþallir hafa verið gróðursettar syðst í Breiðholtshvarfi.

Magnoliophyta (Angiospermae)

DULFRÆVINGAR

Magnoliatae TVÍKÍMBLÖÐUNGAR

6. *Salicaceae* VÍÐISÆTT

Populus tremula L., BLÆÖSP - [A,I,R] Blæösp er innlend tegund, en hefur ekki vaxið í Elliðaárdal fyrr en hún var gróðursett á öldinni sem leið. Í Ártúnsbrekkum og vestan við

Selás hefur hún dreifst með rôtarsprotum út frá ræktun og plöntur hafa verið gróðursettar í Breiðholtshvarfi.

Populus trichocarpa Torr. & Gray, ALASKAÖSP - [E,R,I] Alaskaösp hefur víða verið gróðursett á skógræktarsvæðum og á nokkrum stöðum eru gömul tré í yfirgefnum lóðum. Öspin dreifir sér með rôtarsprotum og er ekki óalgengt að þau komi upp meira en tíu metra frá móðurtrénu. Sjálfsáðar unglöntur hafa fundist á nokkrum stöðum, einkum í mannmótuðu landi norðan við Stekkjarbakka, en einnig í hrauninu í Árhólmunum og í Blásteinshólma.

Salix alaxensis (Anderss.) Cov. ALASKAVÍÐIR - [R,I] Gróðursettur á skógræktarsvæðum, en sjálfsáðar plöntur eru víða að vaxa úr grasi, meðal annars á áreyrum og ýmiss konar opnu landi, einkum þar sem landi hefur verið umbylt.

Salix arctica Pallas, FJALLAVÍÐIR - [N] Aðeins fundinn á tveimur stöðum, í Árhólmunum og við Dimmu.

Salix caprea L. SELJA - [E,R,I] Vex á einum stað í gamalli lóð og hefur dálítið verið gróðursett í Skógræktarsvæðum. Sjálfgrónar plöntur eru að vaxa úr grasi hér og þar og þá um fram allt í mannmótuðu landi sunnan árinna.

Salix glauca L, RJÚPUVÍÐIR - [R] Dálítið af rjúpuvíði hefur verið gróðursett í útivistarsvæðum er það einungis klóninn 'Mörk'⁸ sem er upprunalega frá Grænlandi.

Salix glaucoserisea B. Flod. ORRAVÍÐIR - [R] Nokkrar plöntur af orravíði hafa verið gróðursettar sunnarlega á Grænu grófarsvæðinu.

Salix helvetica Vill. HÉLUVÍÐIR - [R] Nokkrar plöntur af héluvéði hafa verið gróðursettar á trjáræktarsvæðum einkum um miðbik dalsins.

Salix herbacea L. SMJÖRLAUF - [N] Mjög algengur í holtum og heiðargróðri.

Salix hookeriana Barrat, JÖRFAVÍÐIR - [R] Gróðursettur í trjáræktarsvæði syðst á Grænu grófarsvæðinu.

Salix lanata L. LOÐVÍÐIR - [N] Algengur, einkum í holtum og á hraunum.

Salix myrsinifolia Salisb.* VIÐJA - [E,R,I] Viðja vex í nokkrum gömlum lóðum, en auk þess hefur mikið verið gróðursett í skógræktarsvæðum. Tegundin er löngu ílend og er mikið af sjálfsáðum plöntum víða í dalnum.

Salix myrsinites L. MYRTUVÍÐIR - [R] Nokkrar plöntur af myrtuvéði hafa verið gróðursettar á trjáræktarsvæði norðan Stekkjarbakka.

* Megnið af þeirri viðju sem ræktuð er hér á landi er talið til deilitegundarinnar *Salix myrsinifolia* subsp. *borealis* (Fries) Hyl. en það virðist svo sem mikið af þeim plöntum sem hafa verið gróðursettar, a.m.k. neðan til í dalnum, ætti að flokkast undir aðaltegundina, subsp. *myrsinifolia*, sem nefnd hefur verið dökkvíðir á íslensku. Ekki hefur verið reynt að greina sjálfsáðu plönturnar til deilitegunda eða kveða upp um hvort þær séu að einhverju leyti blendingar þeirra á milli. Tímabært er að rannsaka viðjuna sem vex hér á landi nánar og athuga m.a. hvort og þá hversu mikið hún blandast öðrum tegundum og þá um fram allt gulvíði. Að svo stöddu verður því ekki gerð tilraun til að skipta tegundinni *S. myrsinifolia* sl. í deilitegundir og nafnið viðja notað á tegundina í víðri merkingu.

Salix pentandra L. 'Schierbeck', GLJÁVÍÐIR - [E,R] Gljávíðir vex í nokkrum gömlum lóðum og hefur víða verið gróðursettur á trjáræktarsvæðum. Allar plönturnar eru af yrkinu 'Schierbeck', sem er komið af tré sem gróðursett var í gamla kirkjugarðinum við Aðalstræti í Reykjavík skömmu fyrir 1890 en er upprunalega frá Danmörku.

Salix phylicifolia L., GULVÍÐIR - [N,A,E,R,I] Gulvíðir er algengur um allan Elliðaárdal og hefur vaxið þar frá fornu fari. Mikið af þeim gulvíði sem vex í dalnum núna ber svipmót þess gulvíðis sem er upprunalegur um suðvestanvert landið og hefur að öllum líkindum vaxið upp af gömlum rötum og síðar af fræi. Í gömlum lóðum og aðliggjandi gördum vex gulvíðir af öðrum uppruna m.a. arfgerðir sem eru mun hávaxnari, einnig yrki sem eru algengur garðagróður bæði 'Brekka' og 'Strandir'. Yrkið 'Brekka' (Brekkuvíðir) hefur einnig verið gróðursett á trjáræktarsvæðum. Urmull af sjálfsáðum gulvíðiplöntum hefur vaxið upp af fræi á undanförunum árum, eru þær mjög breytilegar í útliti, sem bendir til að plöntur af mismunandi uppruna hafi æxlast saman auk þess sem eitthvað er um blendinga með öðrum tegundum.

Salix x smithiana Willd 'Vesturbær' VESTURBÆJARVÍÐIR - [E] Stórvaxnir runnar af vesturbæjarvíði standa í gömlum lóðum bæði norðan við Stekkjarbakka og vestan við Selás.

Salix viminalis L. KÖRFUVÍÐIR - [E,R] Tveir klónar af körfuvíði vaxa í Elliðaárdal. Stórir, gamlir runnar af öðrum þeirra, 'Þingvíði', vaxa í gömlum lóðum, en plöntur af klóni, sem nefndur hefur verið 'Katrín'⁸, hafa verið gróðursettar nýlega á trjáræktarsvæðum.

7. *Betulaceae* BJARKAÆTT

Alnus incana (L.) Moench, GRÁÖLUR - [R] Gráölur finnst í elstu gróðursetningunum í Árhólmunum og kringum elstu trén er urmull af rötarskotum að vaxa upp. Á svæðunum norðan við Stekkjarbakka og í Breiðholtshvarfi hafa plöntur af gráöl verið gróðursettar tiltölulega nýlega.

Alnus sinuata (Reg.) Rydb. SITKAÖLUR - [R,I] Sitkaölur hefur verið gróðursettur á tveimur seinustu áratugum í Ártúnsbrekkum, austan í Breiðholtshvarfi og víða norðan við Stekkjarbakka. Urmull smáplantna eru að vaxa upp kringum gróðursetningar norðan Stekkjarbakka.

Alnus viridis (Chaix) DC. KJARRÖLUR - [R] Nokkrar plöntur hafa verið gróðursettar í gamalli grjótnámu í Breiðholtshvarfi nálægt Vatnsveitubrí.

Betula pubescens Ehrh. BIRKI - [A,I,R,E] Það birki sem óx í Elliðaárdal við landnám og fram á 16. eða 17. öld er horfið. Á fyrri hluta 20 aldar var farið að gróðursetja birki í garða og um 1950 hófst skógrækt á afgirtu svæði í hólmanum. Birki vex nú um allan dalinn bæði plöntur sem hafa staðið eftir á yfirgefnum lóðum og þúsundir plantna sem hafa verið gróðursettar í útmörk. Auk þess er urmull sjálfsáinna birkitrjáa að vaxa upp m.a. í Blásteinshólma þar sem plöntur hafa aldrei verið gróðursettar. Birkið, sem gróðursett hefur verið, er vafalítið að langmestu leyti ræktað upp af fræi úr Bæjarstaðarskógi, nema hvað eitthvað af birkinu í elstu gróðursetningunum kann að vera af fræi frá Hallormsstað eða Vöglum. Það birki sem nú vex í dalnum er allfrábrugðið því birki sem er upprunalegt á Suður- og Vesturlandi og mun áður fyrr einnig hafa vaxið í Elliðaárdalnum, en finnst nú næst

inni á Heiðmörk. Það birki sem gróðursett hefur verið er mismunandi í vaxtarlagi en þar getur að líta nokkur allbeinvaxin og myndarleg tré og víða eru mjög efnilegar sjálfsáðar plöntur að vaxa upp.

8. *Ulmaceae* ÁLMURSÆTT

Ulmus glabra Hudson, ÁLMUR - [E] Álmur vex á einum stað í gamalli lóð norðan Stekkjarbakka.

9. *Polygonaceae* SÚRUÆTT

Aconogonum alpinum (All.) Schur, SNÆSÚRA - [E,S] Vex á nokkrum stöðum í gömlum lóðum og sem slæðingur þar sem garðaúrgangi hefur verið komið fyrir.

Bistorta vivipara (L.) Delabre, KORNSÚRA - [N] Innlend tegund sem er mjög algeng, einkum í eldri gróðursamfélögum.

Koenigia islandica L. NAFLAGRAS - [N] Vex í rökum flögum einkum ofantil í dalnum.

Oxyria digyna (L.) Hill, ÓLAFSSÚRA - [N] Algeng í melum, holtum og innan um slitróttan heiðargróður, einkum í efri hluta dalsins.

Polygonum aviculare L. BLÓÐARFI [N] Finnst á nokkrum stöðum í flögum og reski.

Rheum x rhabarbarum L. RABARBARI - [E,S] Vex víða í yfirgefnum lóðum og hefur sums staðar borist út með garðaúrgangi.

Rumex acetosa L. TÚNSÚRA - [N] Algeng í flestum gróðurlendum.

Rumex acetosella L. HUNDASÚRA - [N] Algeng tegund, einkum þar sem gróðurþekja er ekki samfelld.

Rumex longifolius DC. NJÓLI - [N] Algeng tegund, einkum á áreyrum og í reski.

10. *Portulacaceae* GRÝTUÆTT

Montia fontana L. LÆKJAGRÝTA - [N] Vex á nokkrum stöðum í rökum flögum.

11. *Caryophyllaceae* HJARTAGRASAÆTT

Undirætt *Alsinoideae*

Arenaria norvegica Gunn. SKEGGSANDI - [N] Innlend tegund sem kemur fyrir hér og þar á melum eða opnum gróðurlendum.

Cerastium alpinum L. MÚSAREYRA - [N] Innlend tegund sem kemur fyrir á melum og í gisnum heiðargróðri. Finnst hér og þar, einkum í efri hluta dalsins, en er hvergi algengt.

Cerastium biebersteinii DC. ROTTUEYRA - [S] Slæðingur á einum stað þar sem garðaúrgangur hefur verið urðaður austan byggðar í Breiðholtshvarfi.

Cerastium fontanum Baumg. VEGARFI - [N] Mjög algeng tegund sem kemur fyrir í flestum gróðursamfélögum þjurrlandis, einnig í raklendi þar sem gróðurþekja er ekki samfelld.

Cerastium tomentosum L. VÖLSKUEYRA - [S] Fundinn sem slæðingur á tveimur stöðum þar sem garðaúrgangur hefur verið urðaður norðan við Stekkjarbakka og austan byggðar í Hólahverfi. Eintökin eru þröttlítil og þurfa að endurgreinast.

Honkenya peploides (L.) Ehrh. FJÖRUARFI - [N] Vex fremst á fyllingunum framan við Ártúnshöfða.

Sagina nodosa (L.) Fenzl, HNÚSKAKRÆKILL - [N] Vex hér og þar í þurrum sendnum jarðvegi.

Sagina procumbens L. SKAMMKRÆKILL - [N] Algengur á eyrum og rökum flögum.

Spergula arvensis L. SKURFA - [N] Finnst hér og þar í flögum og opnu landi.

Stellaria crassifolia Ehrh. STJÖRNUARFI - [N] Fundin á einum stað við bakka Dimmu.

Stellaria graminea L. AKURARFI - [I] Löngu ílend tegund sem er algeng einkum í námunda við árnar og þá einkum í neðri hluta dalsins.

Stellaria humifusa Rottb. LÁGARFI - [N] Fundinn á sjávarflæðum við áróšana.

Stellaria media (L.) Vill. HAUGARFI - [N] Vex víða í ræktuðu landi og reski. Einnig á skuggsælum stöðum s.s. undir brúm og í helliskútum.

Undirætt *Silenoideae*

Lychnis alpina L. LJÓSBERI - [N] Ljósberi hefur aðeins fundist austast í dalnum sunnan Dimmu.

Silene acaulis (L.) Jacq. LAMBAGRAS - [N] Vex í holtum og melum. Algengara í efri hluta dalsins.

Silene dioica (L.) Clairv. DAGSTJARNNA - [I] Ílend á nokkrum stöðum í röskuðu landi.

Silene uniflora Roht. HOLURT - [N] Vex á nokkrum stöðum á melum og hraunkollum.

12. *Ranunculaceae* SÓLEYJAÆTT

Aconitum x stoerkianum Reichenb. FAGURHJÁLMUR - [E] Fagurhjálmur finnst á örfáum stöðum bæði sem eftirstöðvar frá ræktun og slæðingur með garðaúrgangi.

Anemone nemorosa L. SKÓGARANEMÓNA - [R] Skógaranemóna hefur verið gróðursett á nokkrum stöðum í Árhólmunum og Breiðholtshvarfi.

Aquilegia cf. vulgaris L. VATNSBERI - [S] Slæðingur sem hefur aðeins fundist sem ung fræplanta í flóðfarinu frá 1999⁹. Nánari greining verður að bíða þess að fullþroska planta finnist.

Caltha palustris L. HÓFSÓLEY - [N] Mjög algeng tegund á árbökkum, við tjarnir og læki.

Ranunculus aconitifolius L. *f. flore pleno*, SILFURSÓLEY - [E,S] Silfursóley með fylltum blómum vex í yfirgefni lóð við Blesugróf og sem slæðingur í mannmótuðu landi norðan Stekkjarbakka.

Ranunculus acris L. BRENNISÓLEY - [N] Algeng í margskonar gróðurlendum.

Ranunculus repens L. SKRIÐSÓLEY - [N] Algeng einkum í raklendi, kringum ræktað land og í margskonar röskuðu landi.

Ranunculus reptans L. FLAGASÓLEY - [N] Vex á áreyrum og í rökum flögum einkum í neðri hluta dalsins.

Thalictrum alpinum L. BRJÓSTAGRAS - [N] Vex hér og þar í mólendi einkum í efri hluta dalsins.

13. *Berberidaceae* BRODDAÆTT

Berberis thunbergii DC 'Laugardalur', SÓLBRODDUR - [R] Nokkrar plöntur af sólbrotti, yrkinu 'Laugardalur' hafa verið gróðursettar fyrir norðan Stekkjarbakka.

14. *Papaveraceae* DRAUMSÓLEYJAÆTT

Papaver croceum Ledeb. GARÐASÓL - [I] Ílend tegund sem finnst víða í reski.

15. *Brassicaceae* KROSSBLÓMAÆTT

Arabis petraea (L.) Lam. MELABLÓM - [N] Innlend tegund sem er tiltölulega algeng á malarásum og þar sem gróðurþekja er slitrótt. Fremur sjaldgæf í Árhólmunum og ekki fundin í Blásteinshólma.

Barbarea stricta Andr. HLÍÐABLEIKJA - [I] Ílend tegund sem er algeng í reski og þar sem deigja er í jörð.

Capsella bursa-pastoris (L.) Med. HJARTARFI - [N] Hjartarfi finnst víða í röskuðu landi.

Cardamine hirsuta L. LAMBAKLUKKA - [N,S] Innlend tegund. en mjög ólíklegt að hún hafi vaxið í Elliðaárdal fyrr en áhrifa garð- og skógræktunar fór að gæta á seinustu öld. Fundin á nokkrum stöðum í reski og ólíklegt að hún verði áfram á seinni stigum gróðurframvindu á þeim stöðum.

Cardamine pratensis L. HRAFNAKLUKKA [N] Innlend tegund, algeng í flestum gróðurlendum.

Draba incana L. GRÁVORBLÓM - [N] Vex hér og þar á melum og í heiðargróðri. Sjáldséð í Árhólmunum og hefur hvorki fundist í manngerðu landslagi í Ártúnsbrekkum, norðan Stekkjarbakka eða á fyllingunum við árósana.

16. *Crassulaceae* HELLUHNODRAÆTT

Rhodiola rosea L. BURNIRÓT - [N] Innlend tegund sem er tiltölulega algeng á malarásum og þar sem gróðurþekja er slitrótt. Fremur sjaldgæf í Árhólmunum og ekki fundin í Blásteinshólma.

Sedum telephium L. *subsp. telephium*, SUMARHNOÐRI - [S] Sumarhnoðri hefur borist með garðaúrgangi austur fyrir byggð í Breiðholtshvarfi.

Sedum villosum L. FLAGAHNOÐRI - [N] Vex hér og þar í flögum.

17. *Saxifragaceae* STEINBRJÓTSÆTT

Saxifraga caespitosa L. ÞÚFUSTEINBRJÓTUR - [N] Aðeins fundinn á einum stað í gamalröskuðu landi við aflagða byggð norðan Stekkjarbakka. Gæti hafa slæðst út frá ræktun eða borist með aðfluttri möl. Á sömu slóðum vex einnig fjallasveifgras sem er annars ekki þekkt á þessum slóðum. Hugsanlegt er að þessar melategundir hafi frá fornu fari vaxið þarna á gömlum malarásum.

Saxifraga hypnoides L. MOSASTEINBRJÓTUR - [N] Nokkrar plöntur vaxa í klettum við ána milli Höfðabakka og Árbæjarstíflu.

Saxifraga stellaris L. STJÖRNUSTEINBRJÓTUR - [N] Stjörnusteinbrjótur hefur fundist á nokkrum stöðum á rökum klettum og í flögum.

Saxifraga x urbium D. A. Webb, SKUGGASTEINBRJÓTUR - [S] Hefur borist með garðaúrgangi út fyrir byggð austan í Breiðholtshvarfi.

18. *Parnassiaceae* MÝRASÓLEYJARÆTT

Parnassia palustris L. MÝRASÓLEY - [N] Kemur víða fyrir innan um lágvaxinn gróður, einkum þar sem raklent er.

19. *Ribesiaceae* RIFSÆTT

Ribes alpinum L. FJALLARIFS - [R] Nokkrar plöntur af fjallarífsi hafa verið gróðursettar í skógræktarsvæðum norðan í Breiðholtshvarfi.

Ribes nigrum L. SÓLBER - [E,R] Vex allvíða í gömlum lóðum og hefur verið gróðursett í trjáræktarsvæðum í Breiðholtshvarfi.

Ribes x pallidum Otto & Ditr. GARÐARIFS - [E,R,I,S] Vex víða í yfirgefnum lóðum og plöntur hafa verið gróðursettar eða slæðst utangarðs. Sjálfsáðar plöntur finnast í hraun sprungum, ungskógum og lúpínubreiðum. Telja má þessa blendingstegund fullkomlega ílenda.*

Ribes rubrum L. EÐALRIFS - [E] Eðalrífs vex á einum stað í yfirgefnum lóð í Blesugróf.

Ribes uva-crispa L. STIKILSBER - [R,S] Stikilsber hafa verið gróðursett í skógræktarsvæðum í efri hluta dalsins og hafa einnig slæðst með garðaúrgangi út fyrir byggð.

20. *Rosaceae* RÓSAÆTT

Undirætt *Spiraeoideae*

Sorbaria sorbifolia (L.) A. Br. REYNIBLAÐKA - [R,S] Reyniblaðka hefur verið gróðursett í útivistarsvæði norðan Stekkjarbakka en hefur einnig borist með garðaúrgangi út fyrir byggðina í Breiðholtshvarfi.

* Langmest af því rífsi sem ræktað er í gördum hér á landi er yrkið 'Red Dutch', sem nefnt hefur verið 'Rautt Hollenskt' á íslensku. Er það talið bastarður tegundanna *R. spicatum* Robson og *R. paetrum* Wulfen og hefur hlotið bastarðsheitið *R. x pallidum*. Hefur það sáð sér víða einkum í skógarbotn eða í lúpínubreiður. Þessar fræplöntur eru mjög breytilegar í útliti en skera sig þó greinilega frá tegundinni *R. rubrum* L. en yrki af þeirri tegund eru mest ræktað í gördum í Mið-Evrópu og í Suður-Skandinavíu og finna má það í einstaka gördum hér á landi.

Spiraea x billiardi Herineq, ÚLFAKVISTUR - [E,R] Vex í gamalli lóð vestan við Selás og hefur verið gróðursettur á nokkrum stöðum í útivistarsvæðum

Spiraea sp. 'Birkikvistur', BIRKIKVISTUR - [E,R] Vex í gamalli lóð sunnan byggðar í Árbæjarhverfi og gróðursettur á nokkrum stöðum í útivistarsvæðum í efrihluta dalsins.

Spiraea chamaedryfolia L. BJARKEYJARKVISTUR - [R.] Gróðursettur í trjáræktarsvæði sunnan við byggðina í Árbæjarhverfi.

Spiraea cf. henryi Hemsl. STÓRKVISTUR - [R] Kvistur úr deildinni *Calospira* K. Koch hefur verið gróðursettur norðan Stekkjarbakka en greining verður að endurskoðast ef þroskameiri plöntur finnast.

Spiraea media Schmit. GARÐAKVISTUR - [R] Gróðursettur í trjáræktarsvæði norðan við Stekkjarbakka.

Spiraea mollifolia Redh. LOÐKVISTUR - [R] Gróðursettur í trjáræktarsvæði sunnan við Árbæjarhverfi.

Spiraea salicifolia L. VÍÐIKVISTUR - [R,S] Gróðursettur í skógræktarsvæðum í Breiðholtshvarfi en hefur einnig borist út með garðaúrgangi á sömu slóðum.

Undirætt *Rosoideae*

Alchemilla alpina L. LJÓNSLAPPI - [N] Algengur í flestum gróðursamfélögum.

Alchemilla mollis (Buser) Rothm. GARÐAMARÍUSTAKKUR - [I,E] Þessi tegund er orðin algeng í dalnum bæði sem eftirstöðvar frá ræktun og sem sjálfsáðar plöntur. Finnst hún bæði í röskuðu landi og í öröskuðum gróðursamfélögum.

Serie Vulgares. Innan safntegundarinnar *Vulgares*, sem almennt er kölluð maríustakkur á íslensku er fjöldi smátægunda sem mynda fræ án frjóvgunar og eru þær hver fyrir sig nánast einstæðar arfgerðir. Þessar smátægundir eru vandgreindar og er útbreiðsla eftirfarandi fimm smátægunda sem fundist hafa í Elliðaárdal ekki könnuð til fullnustu.

Alchemilla filicaulis Buser, MARÍUSTAKKUR - [N] Virðist algengur í dalnum en útbreiðsla hans hefur ekki verið könnuð til hlítar.

Alchemilla glabra Neygenf. BREKKUMARÍUSTAKKUR - [N] Vex hér og þar um neðanverðan dalinn.

Alchemilla glomerulans Buser, HNOÐAMARÍUSTAKKUR - [N] Ekki óalgengur í Elliðaárdal en ekki fundinn í Breiðholtshvarfi.

Alchemilla vestita (Buser) Raunk. HLÍÐARMARÍUSTAKKUR - [N] Algengasti maríustakkurinn, finnst í flestum gróðursamfélögum nema í blautustu mýrum og næringarsnauðum mela- og heiðagróðri.

Alchemilla wichurae (Buser) Stefánsson, SILFURMARÍUSTAKKUR - [N] Vex hér og þar í dalnum en útbreiðsla ekki könnuð til fullnustu.

Dryas octopetala L. HOLTASÓLEY - [N] Mjög algeng í holta- og heiðagróðri. Hefur ekki fundist í manngerðu landslagi norðan Stekkjarbakka.

Filipendula kamtschatica (Pall.) Maxim. RISAMJÆDJURT - [E,S] Vex á einum stað í gamalli lóð vestan byggðar í Árbænum og sem slæðingur í garðaúrgangi sem urðaður hefur verið austan byggðarinnar í Breiðholtshvarfi.

Filipendula ulmaria (L.) Maxim. MJÆDJURT - [N] Algeng tegund í tiltölulega frjóum siltjarðvegi og virðist vera að breiðast út.

Fragaria vesca L. JARÐARBER - [A,E,R] Innlend tegund sem mikið var af áður fyrr í brekkum vestan til í Ártúnshöfðanum. Á síðari hluta 20. aldar var stærstur hluti þessa svæðis sprengdur og efnið nýtt til mannvirkjagerðar. Fremst í höfðanum er smábrekka eftir óhreyfð þar sem enn vaxa jarðarberjaplöntur. Á tveimur öðrum stöðum fundust plöntur, annars vegar ofarlega í Árhólmunum sem eru að öllum líkindum gróðursett og hins vegar vestan við Selásinn en þar er líklega um eftirlegu frá eldri ræktun að ræða.

Geum x heldreichi, SKRÚDDALAFÍFILL - [E] Á tveimur stöðum vaxa dalafíflar sem eftirstöðvar frá ræktun. eru þetta að öllum líkindum skrudalafíflar, *G. x heldreichi*, sem eru taldir bastarðar skarlatsfífls, *G. coccineum* Sibth. et Sm., og brekkudalafífls, *G. montanum* L.

Geum macrophyllum Willd. SKÓGDALAFÍFILL - [S] Fundinn þar sem garðaúrgangur hefur verið urðaður á fyllingum við voginn og austan byggðar í Breiðholtshvarfi.

Geum rivale L. FJALLDALAFÍFILL - [N] Algengur í frjóu landi.

Geum x sudeticum Tausch, BLIKDALAFÍFILL - [S] Á fyllingum við Elliðavog þar sem garðaúrgangur hefur verið urðaður vex dalafífill með gulum blómum sem virðist vera bastarður fjalldalafífls og brekku-dalafífls, *G. montanum* L. Bastarðar þessara tegunda hafa verið nefndir *G. x sudeticum* og fengið nafnið blikdalafífill í íslensku.

Potentilla anserina L. TÁGAMURA - [N] Mjög algeng á áreyrum, flögum og víða í raklendi.

Potentilla crantzii (Crantz) G. Beck ex Fritsch, GULLMURA - [N] Mjög algeng einkum í slitróttum heiðargróðri og vallendi.

Potentilla fruticosa L. RUNNAMURA - [R,S] Runnamura hefur verið gróðursett í trjáræktarsvæðum norðan Stekkjarbakka og sunnan byggðar í Árbæjarhverfi. Einnig hefur hún borist út með garðaúrgangi austan við byggðina í Breiðholtshvarfi.

Potentilla palustris (L.) Scop. ENGJARÓS - [N] Algeng í mýrum og öðru raklendi.

Rosa majalis Herrem. KANELRÓS - [R] Kanelrós hefur verið gróðursett neðan við Ártúnsbrekkur.

Rosa moyesii Hemsl. MEYJARÓS - [R] Meyjarós hefur verið gróðursett í trjáræktarsvæði norðan við Stekkjarbakka.

Rosa pendulina L. FJALLARÓS - [E,R] Fjallarós vex í gamalli lóð sunnan við Árbæjarhverfi og hefur verið gróðursett í trjáræktarsvæði norðan við Stekkjarbakka og í Breiðholtshvarfi.

Rosa pimpinellifolia L. ÞYRNIRÓS - [A,E,R] Innlend tegund sem vex í gamalli lóð og hefur einnig verið gróðursett í útivistarsvæði sunnan við byggðina í Árbæjarhverfi. Ekki er vitað hver uppruni þessara gróðursettu plantna er og allt eins líklegt að þær séu upphaflega innfluttar garðplöntur.

Rosa rugosa Thunb. ÍGULRÓS - [E,R] Vex í nokkrum gömlum lóðum en hefur einnig verið gróðursett í útivistarsvæði. Er það þá einkum yrkið 'Wasagaming', sem mun vera ígulrósarblendingur.

Rosa xanthina Lindl. GLÓÐARRÓS - [R] Gróðursett í útivistarsvæði norðan við Stekkjarbakka.

Rubus idaeus L. HINDBER - [E,I] Hindber vaxa á nokkrum stöðum í gömlum lóðum og eru fyllilega ílend. Á hverjum stað fyrir sig vex vafalítið aðeins einn klónn, sem hefur dreift sér með rôtarskotum og ólíklegt að það séu fleiri en tveir klónar sem vaxa í dalnum. Algengt er að hindber geti ekki frjógast með eigin frjódufti og svo virðist sem hindberin í dalnum myndi ekki aldin.

Rubus saxatilis L. HRÚTABER - [N] Fremur sjaldgæf en vaxa hér og þar í brekkum og lautum.

Sanguisorba alpina Bunge, HÖSKOLLUR - [I,S] Vex þar sem garðaúrgangi hefur verið komið fyrir austan byggðar í Breiðholtshvarfi.

Sanguisorba canadensis L. KANADAKOLLUR - [E] Kanadakollur vex í gamalli lóð sunnan byggðar í Árbæjarhverfi.

Sanguisorba officinalis L. BLÓÐKOLLUR - [A,S] Innlend tegund sem líklegt er að hafi vaxið áður fyrir í Elliðaárdal, en verið horfin fyrir lok 19. aldar. Í reskinu eftir flóðið, sem varð í desember 1998, hafa fundist þrjár ungar plöntur, auðsýnilega vaxnar upp af fræi⁹. Austan við byggð í Breiðholtshvarfi hefur blóðkollur borist út með garðaúrgangi.

Undirætt *Maloideae*

Cotoneaster lucidus Schlechtend. GLJÁMISPILL - [R] Runnar af gljámispili hafa verið gróðursettir í bakkana austan við Reykjanesbraut, norðan Stekkjarbakka, sunnan byggðar í Árbæjarhverfi og norðan í Breiðholtshvarfi.

Crataegus cf. sanguinea Pall. SÍBIRÍUÞYRNIR - [R] Ein planta af þyrni sem virðist vera síbiríuþyrnir hefur verið gróðursett í svæðið milli Rafstöðvarinnar og Höfðabakka. Ekki er unnt að greina hann með vissu fyrir en plantan hefur náð betri þroska.

Sorbus aucuparia L. REYNIR - [A,E,R,I] Reynir er innlend tegund sem vafalaust hefur áður fyrr vaxið í Elliðaárdal en var horfinn þaðan fyrir lok 19. aldar. Nokkur gömul reynitré standa í gömlum lóðum og dálítið af reyniplöntum hefur verið gróðursett í skógræktarsvæðum. Fjölmargar sjálfsáðar plöntur eru að vaxa upp í dalnum og munu fuglar hafa dreift fræjunum og þá einkum af trjám sem ræktuð eru í gördum umhverfis og í dalnum.

Sorbus x hostii (Jacq. fil.) K. Koch, ÚLFAREYNIR - [R] Nokkrar plöntur hafa verið gróðursettar í trjáræktarsvæði austan Reykjanesbrautar.

Sorbus hybrida (L.) L. GRÁREYNIR - [E,R] Vex í gömlum lóðum norðan Stekkjarbakka og hefur verið gróðursettur í skógræktarsvæði í Breiðholtshvarfi.

Sorbus koehneana C. K. Schneid. KOPARREYNIR - [R] Nokkrar plöntur hafa verið gróðursettar í skógræktarsvæði austan byggðar í Breiðholtshvarfi.

Sorbus mougeotii Soyer–Willemet & Godron, ALPAREYNIR - [R] Nokkrar plöntur hafa verið gróðursettar í trjáræktarsvæði neðan byggðar í Árbæjarhverfi.

Undirætt *Prunoideae*

Prunus padus L. HEGGUR - [R] Nokkrar plöntur hafa verið gróðursettar í skógræktarsvæðum neðan við Stekkjarbakka og austan við byggð í Breiðholtshvarfi.

23. *Fabaceae* ERTUÆTT

Anthyllis vulneraria L. GULLKOLLUR - [N] Innlend tegund með meginútbreiðslu á höfuðborgarsvæðinu. Mjög algengur í Elliðaárdalnum einkum á malarásum og þar sem gróðuþekja er slitrótt. Hefur ekki fundist á ofanverðri Árhólmunum, í Blásteinshólma, eða í austanverðu Breiðholtshvarfi.

Lathyrus pratensis L. FUGLAERTUR - [A,E,S] Fuglaertur eru innlend tegund sem dreifir úr sér með jarðrenglum. Ekki er vitað til að tegundin hafi áður fyrr vaxið á þessum slóðum en ekki er þó hægt að fullyrða neitt um það. Í Árhólmunum eru smá breiður á stöðum sem bera ekki að öðru leyti vott um ræktun og neðan við Árbæ er stór breiða sem ólíklegt er að sé yngri en frá fyrri hluta síðustu aldar. Annars staðar er greinilega um eftirstöðvar ræktunar að ræða og austan við byggðina í Breiðholtshvarfi hafa þær slæðst með garðaúrgangi.

Lupinus nootkatensis Donn ex Sims, ALASKALÚPÍNA - [I] Ílend tegund sem er orðin algeng einkum á melum og í röskuðu landi.

Lupinus polyphyllus Lindl. GARÐALÚPÍNA - [E,S] Vex á tveimur stöðum í yfirgefnum lóðum norðan Stekkjarbakka og á einum stað austan byggðar í Breiðholti hefur hún borist út með garðaúrgangi.

Trifolium hybridum L. TÚNSMÁRI - [I,E,R] Ílend tegund sem var áður fyrr algeng í fræblöndum og finnst oft þar sem grasfræi hefur verið sáð. Sums staðar hefur hann ílenst, einkum í gömlum túnjöðrum.

Trifolium pratense L. RAUÐSMÁRI - [I,E,R] Ílend tegund sem finnst á nokkrum stöðum í gömlum grasblettum.

Trifolium repens L. HVÍTSMÁRI - [N] Innlend tegund sem er algeng, einkum í sendnum jarðvegi og lágvöxnu graslendi.

Vicia cracca L. UMFEDMINGUR - [N] Mjög algengur einkum í námunda við árnar.

Vicia sepium L. GILJAFLÆKJA - [N] Innlend tegund en ekki upprunalega í dalnum. Fundin á einum stað neðan við Árbæjarhverfið þangað sem hún hefur líklega borist með jarðvinnslutækjum.

24. *Geraniaceae* BLÁGRESISÆTT

Geranium x magnificentum Hyl. KÓNGABLÁGRESI - [S] Fundið á einum stað sem slæðingur þar sem garðaúrgangur hefur verið urðaður austan við byggð í Breiðholtshvarfi.

Geranium pratense L. GARÐABLÁGRESI - [S] Slæðingur sem berst oft frá ræktun en tæpast fyllilega ílendur. Finnst á nokkrum stöðum í Elliðaárdal þangað sem hann hefur slæðst út frá ræktun.

Geranium sylvaticum L. BLÁGRESI - [N] Innlend tegund sem hefur verið að breiðast út eftir að beit lagðist af í dalnum. Finnst víða, einkum í frjóu graslendi og laufskógum. Ófundið í mannmótuðu landslagi svo sem norðan Stekkjarbakka og í Ártúnsbrekkum.

25. *Aceraceae* HLYNSÆTT

Acer pseudoplatanus L. GARÐAHLYNUR - [E] Eitt tré stendur eftir á gamalli lóð norðan Stekkjarbakka.

26. *Violaceae* FJÓLUÆTT

Viola canina L. TÝSFJÓLA - [N] Algeng í neðri hluta dalsins en sjaldgæfari ofan til.

Viola palustris L. MÝRFJÓLA - [N] Aðeins fundin á einum stað á Grænugrófarsvæðinu.

Viola tricolor L. ÞRENNINGARFJÓLA - [N] Vex á einum stað á áreyri við Austurkvíslina og á tveimur stöðum í reski norðan við Stekkjarbakka.

27. *Onagraceae* EYRARRÓÐSÆTT

Epilobium alsinifolium Vill. LINDADÚNURT - [N] Aðeins fundin á einum stað framan til í Ártúnshöfða.

Epilobium angustifolium L. SIGURSKÚFUR - [A] Innland tegund sem þolir illa beit og var horfin af Suðvesturlandi hafi útbreiðsla hennar einhvern tíma náð þangað. Á síðari hluta 20. aldar hefur sigurskúfur dreifst víða út frá ræktun og í Elliðaárdal er hann sums staðar ríkjandi tegund í niturríkum jarðvegi. Á Blesugrófarsvæðinu vex hann í stórum breiðum sem eru mjög áberandi þegar plönturnar eru í blóma og eftir fyrstu haustfrost þegar blöðin verða purpurarauð. Sigurskúfur er sjaldgæfur á Árhólmunum og finnst ekki í Blásteinshólma.

Epilobium palustre L. MÝRADÚNURT - [N] Mjög algeng tegund einkum í raklendi.

Epilobium watsonii Barbey, VÆTUDÚNURT - [I] Amerísk tegund sem fyrst varð vart við í Reykjavík nokkru eftir miðja 20. öldina⁶ en er nú orðin fyllilega ílend víða um land. Algeng í Elliðaárdal, einkum í raklendi og röskuðu landi.

28. *Hippuridaceae* LÓFÓTSÆTT

Hippurus vulgaris L. LÓFÓTUR - [N] Fundinn í nokkrum tjörnum í neðri hluta dalsins og norðan Stekkjarbakka.

29. *Haloragaceae* MARAÆTT

Myriophyllum alterniflorum DC. Síkjamarí - [N] Finnst á nokkrum stöðum í smátjörnum.

30. *Cornaceae* SKOLLABERSÆTT

Cornus sericea L. SVEIGHYRNIR - [R] Nokkrir runnar hafa verið gróðursettir sunnan byggðar í Árbæjarhverfi.

31. *Apiaceae* SVEIPJURTAÆTT

Undirætt *Saniculoideae*

Astrantia major L. SVEIPSTJARNA - [E] Eftirlega frá ræktun í gamalli lóð neðan við Árbæjarhverfi.

Undirætt *Apioideae*

Aegopodium podagraria L. GEITAKÁL - [I] Ílend tegund sem vex víða í frjóum jarðvegi í nánd við byggð eða þar sem garðaúrgangur hefur verið urðaður.

Angelica archangelica L. ÆTIHVÖNN - [A] Innlend tegund sem var horfin úr Elliðaárdal þegar mesta beitarálagið var þar, en hefur verið að nema þar land og breiðast út á seinustu þremur áratugum. Er nú orðin algeng, einkum í námunda við árnar.

Angelica sylvestris L. GEITHVÖNN - [N] Innlend tegund sem var orðin sjaldséð meðan beitarálag var sem mest. Var þá algengust á eyju í Dimmu. Á seinustu áratugum hefur hún breiðst mjög út og er orðin algeng, einkum í námunda við árnar.

Anthriscus sylvestris (L.) Hoffm. SKÓGARKERFILL - [I] Ílend tegund sem varð fyrst vart í dalnum á sjöunda áratug seinustu aldar. Er nú algengur, einkum í niturríkum jarðvegi.

Carum carvi L. KÚMEN - [N] Fundið á þremur stöðum, í Ártúnsbrekkum, við áróšana og í vegkanti sunnan við Vesturkvíslina.

Heracleum mantegazzianum Somm. & Levier, BJARNARKLÓ - [S] Slæðingur frá ræktun. Fundin á fyllingum við áróšana, við Rafstöðvarveg og á tveimur stöðum norðan og austan við byggðina í Breiðholtshvarfi.

Levisticum officinalis W. D. J. Koch, SKESSUJURT - [S] Slæðingur norðvestan við byggðina í Breiðholti og vestan við Selás.

Myrrhis odoratum (L.) Scop. SPÁNARKERFILL - [I] Ílend tegund sem hefur verið að breiðast út á seinustu áratugum. Er orðin algeng í reski og niturríkum jarðvegi.

32. *Ericaceae* LYNGÆTT

Arctostaphylos uva-ursi (L.) Sprengel, SORTULYNG - [N] Innlend tegund, algeng í heiðargróðurlendi en sjaldgjæf norðan Stekkjarbakka og í Ártúnsbrekkum.

Calluna vulgaris (L.) Hull. BEITILYNG - [N] Algeng tegund í heiðargróðri

Vaccinium uliginosum L. BLÁBERJALYNG - [N] Algengt, einkum í holtum og heiðum.

33. *Empetraceae* KRÆKILYNGSÆTT

Empetrum nigrum L. KRÆKILYNG - [N] Algengt í holtum, melum og gisnum heiðargróðri.

34. *Primulaceae* MARÍULKILSÆTT

Lysimachia punctata L. ÚTLAGI - [S] Tegund sem hefur slæðst út með garðaúrgangi á nokkrum stöðum utan við byggð í efri hluta dalsins.

35. *Plumbaginaceae* Geldingahnappsætt

Armeria maritima (Miller) Willd. GELDINGAHNAPPUR - [N] Innlend tegund sem er tiltölulega algeng nema síst á raskaða svæðinu norðan Stekkjarbakka.

36. *Oleaceae* Olíuviðarætt

Syringa sect. Villosae Schneid. SÍRENA - [E,R] Vex í gamalli lóð í Blesugróf og nokkrar plöntur hafa verið gróðursettar í skógræktarsvæðum í Breiðholtshvarfi. Virðast þær síðarnefndu vera yrkið 'Elinor', en ekki er unnt að segja um það með fullri vissu fyrr en plönturnar bera blóm.

37. *Gentianaceae* MARÍUVANDARÆTT

Gentiana nivalis L. DÝRAGRAS - [N] Mjög sjaldgæft í Elliðaárdal. Nokkrar plöntur fundnar á einum stað í Ártúnsbrekkum.

Gentianella campestris (L.) Börner, MARÍUVÖNDUR – [N] Maríuvendir vaxa hér og þar í vallendi. Bæði litaafbrigðin, það ljósa og það rauðleita, eru í dalnum, en finnast sjaldan bæði á sama vaxtarstað. Ljósa litaafbrigðið er algengara

38. *Menyanthaceae* HORBLÖÐKUÆTT

Menyanthes trifoliata L. HORBLAÐKA - [N] Algeng við lygna árbakka í efri hluta dalsins. Neðan til aðeins fundin við Vesturkvíslina og í Drekkjarhyl.

39. *Rubiaceae* MÖÐRUÆTT

Galium boreale L. KROSSMAÐRA - [N] Mjög algeng tegund og fundin í flestum gróðurhverfum.

Galium odoratum (L.) Scop. ILMMAÐRA - [R] Ilmmaðra hefur verið gróðursett á tveimur stöðum í Árhólmunum.

Galium pumilum Murray, HVÍTMAÐRA - [N] Vex hér og þar, einkum í flögum innan um slitróttan heiðar- og vallendisgróður.

Galium uliginosum L. LAUGAMAÐRA - [N] Fundin á einum stað við Grænugróf.

Galium verum L. GULMAÐRA - [N] Mjög algeng í lang flestum gróðurlendum.

40. *Polimoniaceae* JAKOBSSTIGAÆTT

Polemonium coeruleum L. JAKOBSSTIGI - [E,S] Vex í aflögðum lóðum og sem slæðingur á nokkrum stöðum.

41. *Boraginaceae* MUNABLÓMAÆTT

Myosotis arvensis (L.) Hill, GLEYM-MÉR-EI - [N] Algeng tegund í flögum og þar sem gróðurþekja er slitrótt.

Myosotis scorpioides L. ENJAMUNABLÓM - [I] Ílend tegund sem vex víða meðfram Vesturkvíslinni.

Symphytum asperum Lepech. – Komfrey, FÓÐURVALURT - [S,R] Slæðingur í reski norðan Stekkjarbakka og í efri hluta Árhólmanna hefur í nokkur ár vaxið ein planta sem vafalaust hefur verið gróðursett þar á sínum tíma.

42. *Callitrichaceae* VATNSBRÚÐUÆTT

Callitriche stagnalis Scop. LAUGABRÚÐA - [N] Fundin á nokkrum stöðum í smátjörnum í Árhólmunum, norðan Austurkvíslarinnar austan við Rafstöðvarhúsið og norðan við Stekkjarbakkann.

43. *Lamiaceae* VARABLÓMAÆTT

Lamium album L. LJÓSATVÍTÖNN - [I,S] Ílend tegund sem upphaflega hefur slæðst út frá ræktun á yfirgefnum lóðum sunnan Árbæjarhverfis og norðan Stekkjarbakka. Einnig í tiltölulega nýlegum garðaúrgangshaug austan byggðar í Breiðholtshvarfi.

Prunella vulgaris L. BLÁKOLLA - [N] Algeng í neðri hluta dalsins en hefur ekki fundist á svæðinu umhverfis Dimmu.

Stachys macrantha (C. Koch) Hyl. ÁLFAKOLLUR - [E,S] Vex í gamalli lóð norðan Stekkjarbakka og hefur slæðst út með garðaúrgangi á nokkrum stöðum í Breiðholtshvarfi.

Thymus praecox Opiz, BLÓÐBERG - [N] Algengt í margs konar gróðurlendi, einkum mólendi og melum.

44. *Scrophulariaceae* GRÍMUBLÓMAÆTT

Undirætt *Scrophularioideae*

Linaria repens (L.) Miller, RANDASPORI - [I,S] Ílend tegund sem hefur borist með garðaúrgangi austur fyrir byggð í Breiðholti.

Undirætt *Rhinanthoideae*

Euphrasia frigida Pugsley, AUGNFRÓ - [N] Fremur sjaldgæf neðan til í dalnum en mjög algeng ofan til.

Rhinanthus minor L. LOKASJÓÐUR - [N] Algengur í flestum gróðurlendum.

Veronica chamaedrys L. VÖLUDEPLA - [I,E,S] Kemur fyrir í gömlum lóðum og sem slæðingur þar sem garðaúrgangi hefur verið komið fyrir. Er orðin fyllilega ílend á nokkrum stöðum.

Veronica longifolia L. LANGDEPLA - [E,S] Vex í gömlum lóðum og hefur einnig borist út með garðaúrgangi á nokkrum stöðum.

Veronica officinalis L. HÁRDEPLA - [N] Aðeins fundin á tveimur stöðum efst í Árhólmunum og fremst í Ártúnshöfða.

Veronica scutellata L. SKRIÐDEPLA - [N] Fundin á einum stað á Grænugrófarsvæðinu.

Veronica serpyllifolia L. LÆKJADEPLA - [N] Vex á nokkrum stöðum í raklendi.

45. *Lentibulariaceae* BLÖÐRUJURTARÆTT

Pinguicula vulgaris L. LYFJAGRAS - [N] Algeng tegund í flögum og innan um lágvaxinn gróður, einkum þar sem raklent er.

46. *Plantaginaceae* GRÆÐISÚRUÆTT

Plantago maritima L. KATTARTUNGA - [N] Mjög algeng í ýmis konar landi með gisnum gróðri.

47. *Sambucaceae* YLLISÆTT

Sambucus callicarpa Greene, ALASKAYLLIR - [R] Alaskayllir hefur verið gróðursettur bæði austan við Reykjanesbraut og norðan Stekkjarbakka.

48. *Caprifoliaceae* TOPPAÆTT

Lonicera coerulea L. BLÁTOPPUR - [N] Algengur í flestum gróðurlendum.

Lonicera hispida (Step. ex Fisch.) Pall. ex Roem et Schult. KLUKKUTOPPUR - [R] Dálítið hefur verið gróðursett af klukkutoppi í útivistarsvæðum í efri hluta dalsins.

Lonicera involucrata (Richarda.) Banks ex Spreng. GLÓTOPPUR - [R] Nokkrir runnar af glótoppi hafa verið gróðursettir á Eynni, vestan við Selásinn og norðvestan í Breiðholtshvarfi.

Lonicera nigra L. SURTARTOPPUR - [R] Dálítið hefur verið gróðursett af surtartoppi á einum stað sunnan byggðar í Árbæjarhverfi.

49. *Valerianaceae* GARÐABRÚÐUÆTT

Valeriana sambucifolia Mikan fil. HAGABRÚÐA - [A,E] Algeng, ýmist sem eftirlega frá ræktun í gömlum lóðum eða sem slæðingur þar sem garðaúrgangi hefur verið komið fyrir. Stundum hefur hún dreifst um með jarðvinnuvélum þar sem landi hefur verið umbylt en hún finnst einnig allvíða í óröskuðum gróðurlendum þar sem hún virðist hafa sprottið upp af fræi í seinni tíð. Þótt hér sé um innlenda tegund að ræða er ekki vitað hvort hún óx áður fyrr á þessum slóðum og hefur hún þá vafalítið verið horfin úr dalnum fyrir löngu en borist út frá ræktun á seinustu áratugum.

50. *Campanulaceae* BLÁKLUKKUÆTT

Campanula rotundifolia L. BLÁKLUKKA - [A,I,R] Innlend planta með meginútbreiðslu á Austurlandi en hefur verið að stinga upp kollinum víða þar sem birki var gróðursett á árum áður. Á þeim árum voru rætur birkiplantna sem komu frá Hallormsstað vafðar í mosa og mun þá bláklukkufra hafa slæðst með. Bláklukka er fundin í elstu skógarreitunum í Árhólmunum en vestan Dimmu hafa nokkrar plöntur verið gróðursett.

51. *Asteraceae* KÖRFUBLÓMAÆTT

Undirætt *Asteroidae*

Achillea millefolium L. VALLHUMALL - [N.] Upprunaleg tegund í dalnum, mjög algeng í flestum gróðursamfélögum.

Achillea ptarmica L. SILFURHNAPPUR - [Í] Löngu ílend tegund sem vex neðst í Árhólmunum og á bökkum neðan Árbæjarhverfis. Garðafbrigði með fylltum blómum, *f. multiplex* Reyn., er slæðingur norðan við Stekkjarbakka og vestan við Selásinn.

Artemisia vulgaris L. BÚRÓT - [S] Sjaldgæfur slæðingur, fundinn í trjábelti norðan Breiðholtsbrautar.

Centaurea montana L. FJALLAKORNBLÓM - [I,E,S] Tegund sem verið hefur algeng skrautjurt í gördum a.m.k. frá því í byrjun 20. aldar. Hefur oft borist í úthaga með garðaúrgangi og er nú fyllilega ílend. Neðan byggðar í Árbæjarhverfi og Selási eru víða stórar breiður af fjallakornblómi en það finnst einnig sem eftirstöðvar frá ræktun í yfirgefnum lóðum. Norðan við Stekkjarbakka og utan við byggðina á Breiðholtshvarfi finnst fjallakornblóm á nokkrum stöðum sem slæðingur þar sem garðaúrgangur hefur verið urðaður.

Centaurea scabiosa L. FAGURKORNBLÓM - [R] Þessi tegund hefur verið gróðursett í manggert landslag norðan við Stekkjarbakka.

Chamomilla suaveolens (Pursh) Rydb. HLAÐKOLLA - [I] Ílend tegund sem finnst víða í ræktuðu landi og reski.

Cirsium arvense (L.) Scop. ÞISTILL - [I] Ílend tegund í gömlum grassáningum og manngerðu landslagi.

Cirsium helenoides (L.) Hill, PURPURAPISTILL - [I,S] Tegund sem er orðin fyllilega ílend sunnan byggðar í Árbæjarhverfi, vestan við Selás og norðan Stekkjarbakka.

Doronicum orientale Hoffm. HJARTARFÍFILL - [E,S] Vex í yfirgefnum lóðum við Blesugróf og á tveimur stöðum sem slæðingur í garðaúrgangi austan byggðar í Breiðholtshvarfi.

Erigeron borealis (Vierh.) Simmons, JAKOBSFÍFILL - [N] Algengur í flestöllum þurrlandisgróðri, en finnst ekki í mannmótuðu landslagi norðan Stekkjarbakka.

Leucanthemum vulgare Lam. FREYJUBRÁ - [I] Ílend á einum stað í Árbæjarbrekkum.

Matricaria maritima L. BALDURSBRÁ - [N] Vex við árósa og hér og þar í áreyrum, vegköntum og reski annars staðar í dalnum.

Matricaria perforata Mérat, VÖLVUBRÁ - [S] Fræ af völvubrá slæðist oft með í grasfræblöndum. Tegundin er sjaldan langlíf hér á landi. Ein planta fannst í nýlegri grassáningu norðan Stekkjarbakka.

Senecio pseudo-arnica Less. STORMÞULUR - [S] Vex þar sem garðaúrgangi hefur verið komið fyrir utan við byggð í Árbænum og Breiðholtshvarfi.

Senecio vulgaris L. KROSSFÍFILL - [I] Vex víða í ræktuðu landi og reski.

Solidago aff. canadensis L. GULLHRÍS - [E] Í yfirgefnum lóðum vestan við Selás vex ógreind tegund af ættkvíslinni *Solidago*, sem er margbreytileg og vandgreind. Þessari plöntu svipar til *S. canadensis* og náskyldra tegunda en ekki er unnt að greina hana nánar að sinni.

Tanacetum vulgare L. RANNFANG - [I,E,S] Rannfang finnst í nokkrum gömlum lóðum, en hefur einnig borist með jarðvinnslutækjum út í raskað land og er farið að vaxa í breiðum á

nokkrum stöðum. Einnig finnst það á nokkrum stöðum sem slæðingur þar sem garðaúrgangi hefur verið komið fyrir. Í dalnum vex bæði aðaltegundin og afbrigðið *f. crispa* sem er með þétt hrokkin blöð og er víða ræktað í görðum.

Tussilago farfara L. HÓFFÍFILL - [I] Ílend tegund sem er orðin mög algeng í reski einkum þar sem einhver deigja er.

Undirætt *Cichorioideae*

Hieracium sp. UNDAFÍFILL (ógreindar tegundir). - [N] Undafíflar vaxa í flestum gróðurlendum í Elliðaárdal. Bergþór Jóhannesson hefur greint eftir þurrkuðum eintökum þær sjö tegundir sem skráðar eru hér að neðan. Útbreiðsla hvernar fyrir sig er ekki þekkt til fullnustu og í Elliðaárdal vaxa vafalítið fleiri tegundir.

Hieracium aquiliforme (Dahlst.) Dahlst. ARINFÍFILL - [N] Eintök greind sunnan Stekkjarbakka og í Ártúnshöfða.

Hieracium demissum (Stroemf.) Dahlst. SKALLAFÍFILL - [N] Eintök greint úr Árhólmunum.

Hieracium holopleurum Dahlst. RUNNAFÍFILL - [N] Eintök greind norðan og sunnan Árhólmanna.

Hieracium microdon (Dahlst.) Omang. HOLTAFÍFILL - [N] Eintök greind úr Árhólmunum og sunnan Blásteinshólma.

Hieracium pullicalicidum Omang. SKEGGFÍFILL - [N] Eintök greind í Blásteinshólma og norðan Stekkjarbakka.

Hieracium stictophyllum Dahlst. BLETTFÍFILL - [N] Aðeins fundinn fremst í Ártúnshöfða.

Hieracium thaectolepium Dahlst. HLÍÐAFÍFILL - [N] Eintök greind úr Árhólmunum og austan úr Breiðholtshvarfi.

Leontodon autumalis L. SKARIFÍFILL - [N] Mjög algeng tegund í margskonar gróðurlendum.

Pilosella aurantiaca (L.) F. W. Schmidt & Schultz Bip. ROÐAFÍFILL - [I] Ílend tegund sem er orðin algeng einkum í neðri hluta dalsins og er ríkjandi á nokkurra hundruð fermetra svæði norðan Stekkjarbakka.

Pilosella islandica (Lge.) Á. Löve, ÍSLANDSFÍFILL - [N] Algengur í flestum þurrlendisgróðurlendum.

Taraxacum officinale Wiggers, TÚNFÍFILL - [N] Algengur í margskonar gróðurlendum.

Liliatae EINKÍMBLÖÐUNGAR

52. *Juncaginaceae* SAUÐLAUKSÆTT

Triglochin palustris L. MÝRASAUÐLAUKUR - [N] Vex hér og þar á eyrum og í rökum flögum.

53. *Potamogetonaceae* NYKRUÆTT

Potamogeton filiformis Pers. ÞRÁÐNYKRA - [N] Vex í smátjörnum beggja megin árinna neðantil í dalnum og í Blásteinshólma.

Potamogeton gramineus L. GRASNYKRA - [N] Finnst á nokkrum stöðum í smátjörnum.

54. *Liliaceae* LILJUÆTT

Lilium bulbiferum L. ELDLILJA - [S] Hefur slæðst með garðaúrgangi austan við byggð í Breiðholtshvarfi.

55. *Melanthiaceae* SÝKIGRASÆTT

Tofieldia pusilla (Michx) Pers. SÝKIGRAS - [N] Vex hér og þar í heiðum innan um lágvaxinn gróður.

56. *Iridaceae* SVERÐLILJUÆTT

Iris sp. SVERÐLILJA (ógreind tegund) - [S] Óblómgað eintak fundið á einum stað austan við byggðina í Breiðholtshvarfi, þar sem garðaúrgangur hefur verið urðaður.

57. *Juncaceae* SEFÆTT

Juncus alpinoarticulatus Chaix, MÝRASEF - [N] Vex víða við ár- og tjarnarbakka.

Juncus arcticus Willd. *subsp. intermedius* Hyl. HROSSANÁL - [N] Algeng tegund einkum í rökum jarðvegi.

Juncus articulatus L. LAUGASEF - [N] Vex víða við ár- og tjarnarbakka.

Juncus bufonius L. *subsp. bufonius*, LÆKJASEF - [N] Vex á nokkrum stöðum við ár- og tjarnarbakka og í rökum flögum neðan til í dalnum og ofan Vatnsveitubruár.

Juncus bufonius L. *subsp. ranarius* (Nees ex Song. & Perr.) Hiit. LINDASEF - [N] Fundið á tveimur stöðum, á smáeyri við árosana og við litla tjörn norðan Stekkjarbakka.

Juncus trifidus L. MÓASEF - [N] Mjög algengt, einkum í holtum og innan um heiðargróður.

Juncus triglumis L. BLÓMSEF - [N] Mjög algengt, einkum í holtum og innan um heiðargróður.

Luzula multiflora (Retz.) Lej. VALLHÆRA - [N] Mjög algeng tegund í flestum gróðurlendum.

Luzula spicata (L.) DC. AXHÆRA - [N] Algeng tegund, einkum á melum, í holtum og innan um slitróttan heiðargróður.

58. *Poaceae* GRASAÆTT

Agrostis capillaris L. HÁLÍNGRESI - [N] Hálíngresi er mjög algengt og er víða ríkjandi t.d. þar sem frjósemi jarðvegs hefur aukist eftir að birkiskógur hefur vaxið upp.

Agrostis stolonifera L. SKRIÐLÍNGRESI - [N] Skriðlíngresi er mjög algengt, einkum í rökum flögum og við árbakka.

Agrostis vinealis Schreber, TÝTULÍNGRESI - [N] Týtulíngresi kemur fyrir hér og þar, einkum í þurru ófrjóu landi en er hvergi algengt.

Alopecurus geniculatus L. KNJÁLIDAGRAS - [N] Finnst á nokkrum stöðum í raklendi.

Alopecurus pratensis L. HÁLIDAGRAS - [I] Mjög algeng tegund sem er fyllilega ílend. Finnst ýmist sem eftirstöðvar eftir grasfræsáningar eða plöntur sem hafa borist með aðfluttu torfi. Enn fremur er mikið um sjálfsáðar plöntur sem finna má í margs konar gróðurlendi, einkum í frjórri jörð og þar sem raki er nægur.

Anthoxanthum odoratum L. ILMREYR - [N] Innlend tegund, mjög algeng í flestum gróðurlendum.

Arrhenatherum elatius (L.) J. & C. Presl, GINHAFRI - [A,E] Innlend tegund sem er ekki upprunaleg í dalnum. Eitt eintak fannst í a.m.k. 25 ára gamalli grassáningu nærri árbakkanum norðan Stekkjarbakka.

Avenula pubescens (Hudson) Dumort. DÚNHAFRI - [I,E] Ílend tegund fundin á einum stað í Ártúnsbrekkum.

Bromus inermis Leysser, SANDFAX - [I,S] Ílendur á tveimur stöðum í mannmótuðu landi í Ártúnsbrekkum og slæðingur í garðaúrgangshaugum vestan við byggðina í Selásnum.

Calamagrostis stricta (Timm) Koeler, HÁLMGRESI - [N] Algeng tegund við árbakka, í mýrum og í raklendi.

Catabrosa aquatica (L.) Beauv. VATNSNARFAGRAS - [N] Aðeins fundin á einum stað neðan við Búrfoss.

Dactylis glomerata L. AXHNOÐAPUNTUR - [I] Tegund sem var áður fyrir sáð í grasfræblöndum en er nú löngu ílend. Algeng neðantil í dalnum en sjaldgæf ofantil.

Deschampsia alpina (L.) Roemer & Schulte, FJALLAPUNTUR - [N] Sjaldgæf tegund í Elliðaárdal en kemur fyrir á eyrum og klettum við árfarveginn í efri hluta dalsins og efst í Blásteinshólma.

Deschampsia beringensis Hultén, BERINGSPUNTUR - [R] Hefur verið sáð með grasfræi á einum stað norðan Stekkjarbakka.

Deschampsia caespitosa (L.) Beauv. SNARRÓT - [N] Mjög algeng tegund einkum þar sem gróðurlendi hefur verið raskað.

Deschampsia flexuosa (L.) Trin. BUGÐUPUNTUR - [N] Ekki óalgengur í heiðargróðri í Breiðholtshvarfi og vestan við Selás en ófundinn neðar í dalnum.

Elymus repens (L.) Gould, HÚSAPUNTUR - [N] Algengur einkum í gömlum lóðum og röskuðu landi.

Festuca rubra L. *subsp. arctica* (Hackel) Govoruchin, TÚNVINGULL - [N] Algengur í flestum gróðurhverfum.

Festuca rubra L. *subsp. pruinosa* (Hackel) Piper, SANDVINGULL - [N] Útbreiðsla þessarar deilitegundar er lítt rannsökuð hér á landi. Eintak fundið neðarlega í Ártúnsbrekkum.

Festuca rubra L. *subsp. rubra* RAUÐVINGULL - [I,R,E] Ein algengasta grastegundin í fræblöndum og verður að öllum líkindum að teljast ílend. Finnst víðast hvar í Elliðaárdal þar sem grasfræi hefur verið sáð eða hefur borist í aðfluttum túnþökum sem víða hafa verið lagðar meðfram göngustígum. Ófundin í Blásteinshólma.

Festuca vivipara (L.) Sm. BLÁVINGULL - [N] Algeng tegund í flestum gróðurhverfum.

Hierochloe odorata (L.) Beauv. REYRGRESI - [N] Vex á dálitlu svæði norðan við Vatnsveituveg nokkru austan við Höfðabakka.

Leymus arenarius (L.) Hochst. MELGRESI - [N] Melgresi hefur að öllum líkindum ekki vaxið í Elliðaárdal meða - eingöngu var stundaður þar hefðbundinn búskapur og ekki hafði verið hróflað við landi að ráði vegna mannvirkjagerðar. Á öldinni sem leið hefur það víða sest að í mannmótuðu landi svo sem í Ártúnsbekkum, norðan Stekkjarbakka og Breiðholtsbrautar einnig víða í vegköntum og annars konar reski.

Lolium multiflorum Lam. ÍTALSKT RÝGRESI - [R] Fundið á tveimur stöðum norðan við Stekkjarbakka. Annars vegar þar sem grasfræi var sáð fyrir u.þ.b. 10 árum og hins vegar í nýlegri sáningu.

Nardus stricta L. FINNUNGUR - [N] Aðeins fundinn á einum stað í brekkunum milli félagsheimilis Orkuveitunnar og Höfðabakka.

Phalaris arundinacea L. *f. picta* RANDAGRAS - [E,S] Finnst á nokkrum stöðum í gömlum lóðum og sem slæðingur þar sem garðaúrgangi hefur verið komið fyrir.

Phleum pratense L. VALLARFOXGRAS - [I] Vallarfoxgras er með algengustu grösum sem sáð er í grasflatir og hefur einnig borist í dalinn með túnþökum sem lagðar hafa verið meðfram göngustígum. Það er löngu ílent og hefur víða sáð sér út í óröskuð gróðurlendi.

Poa alpina L. FJALLASVEIFGRAS - [N] Fundið á tveimur stöðum austarlega á svæðinu fyrir norðan Stekkjarbakka. Ekki verður um það dæmt hvort það er upprunalegt á staðnum eða hvort fræ hafa borist með fyllingarefni.

Poa annua L. VARPASVEIFGRAS - [N] Vex hér og þar, einkum í reski.

Poa glauca Vahl, BLÁSVEIFGRAS - [N] Blásveifgras og eftirfarandi tegund, kjarrsveifgras, eru safntegundir (aggregate species) innan deildarinnar *Stenopoa*, en plöntur í þeirri deild mynda fræ bæði með kyn- og kynlausri æxlun (agamospermy). Innan deildarinnar eru plöntur með mismunandi litningafjölda og hafa hér á landi fundist plöntur með fimm mismunandi fjölda litninga. Mynda þær aragrúa af klónum margbreytilega í útliti⁷. Plöntur í þessari deild, sem vaxa hér á landi, má flokka í safntegundirnar blásveifgras og kjarrsveifgras en einnig koma fyrir plöntur sem eru millistig og ógjörningur að skipa í aðra hvora safntegundina. Blásveifgras er mjög algeng tegund á melum, heiðum og í röskuðu landi.

Poa nemoralis L. KJARRSVEIFGRAS - [N] Mjög algengt, einkum í neðri hluta dalsins. Vex helst í hraun sprungum og gjótum við árbakkana.

Poa pratensis L. *subsp. irrigata* (Lindman) Lindb. fil. MÓASVEIFGRAS - [N] Nokkuð algengt einkum í sendum jarðvegi með gisnum gróðri.

Poa pratensis L. *subsp. pratensis* VALLARSVEIFGRAS - [N.R,I] Algengt í fjölda gróðurlenda. Tegundin er mjög margbreytileg og kemur fyrir í mismunandi gerðum. eru það bæði upprunalegar innlendar plöntur og aðrar sem hafa komið með innfluttu grasfræi en eru nú ílendar.

Poa trivialis L. HÁSVEIFGRAS - [N] Algengt, einkum í neðri hluta dalsins. Vex þar sem raki er í jörð við áreyrar og tjarnir.

Puccinellia capillaris (Liljebl.) Jansen*, SJÁVARFITJUNGUR - [N] Víða ríkjandi tegund á sjávarflæðum við áróšana og fremst á fyllingunum vestan við Ártúnshöfðann.

Sesleria albicans Kit. ex Schultes, BLÁTOPPA - [N] Vex á víð og dreif í Breiðholtshvarfi.

Trisetum spicatum (L.) K. Richter **subsp. pilosiglume** (Fernald) Hultén, MÓALÓGRESI – [N] Vex hér og þar í mólendi.

59. *Cyperaceae* STARAÆTT

Carex bigelowii Torrey ex Schweinitz, STINNASTÖR - [N] Algeng tegund, einkum í heiðargróðurlendum. Ófundin í manngerðu landslagi norðan Stekkjarbakka.

Carex canescens L. BLÁTOPPASTÖR - [N] Innlend tegund sem kemur fyrir hér og þar í dalnum neðanverðum nema í manngerðu landslagi. Ófundin í Breiðholtshvarfi og í efri hluta dalsins..

Carex capillaris L. HÁRLEGGJASTÖR - [N] Smá venslahópar hér og þar, en hefur ekki fundist í manngerðu landslagi norðan Stekkjarbakka, í norðurhluta Breiðholtshvarfs og neðan byggðar í Árbæjarhverfi.

Carex lyngbyei Hornem. GULSTÖR - [N] Vex á nokkrum stöðum á ár- og tjarnarbökkum og í mýrum, einkum um neðanverðan dalinn.

Carex microglochin Wahlenb. BRODDASTÖR - [N] Vex á nokkrum stöðum við ár- og tjarnarbakka í Árhólmunum, votlendinu austan Rafstöðvarinnar og norðan Stekkjarbakka.

Carex nigra (L.) Reichard, MÝRASTÖR - [N] Algeng við ár- og tjarnarbakka og í mýrum.

Carex panicea L. BELGJASTÖR - [N] Vex hér og þar í raklendi, einkum neðantil í dalnum.

Carex rostrata Stokes, TJARNASTÖR - [N] Vex víða við árbakkana og í votlendi.

Carex serotina Mérat, GULLSTÖR - [N] Aðeins fundin á einum stað í flagi norðan ána nokkru vestan Höfðabakka.

Eleocharis palustris (L.) Roemer & Schultes, VATNSNÁL - [N] Mjög algeng í ár- og tjarnarbökkum.

* Í íslenskum flórum hefur sjávarfitjungur hingað til verið talinn tegundin *Puccinellia maritima* (Huds.) Parl. Það er greinilegt að fitjungurinn sem vex á sjávarflæðum í nágrenni Reykjavíkur er ekki sú tegund, en mun vera *Puccinellia capillaris* (Liljebl.) Jansen. Samnefni eru *P. distans* (L.) Parl. *subsp. borealis* (Holmberg) E.W. Hughes og *P. retroflexa* *subsp. borealis* Holmberg. Síðara samnefnið er notað á varpafitjung í 3. útg. Flóru Íslands¹⁶ en yngri rit telja varpafitjung tegundina *P. distans subsp. distans*. Ítarleg rannsókn á ættkvíslinni *Puccinellia* hefur ekki farið fram hér á landi og þar sem með öllu er óvíst hvort *P. maritima* vex hér við land tel ég rétt að *P. capillaris* haldi nafninu sjávarfitjungur, að minnsta kosti. þar til annað kemur í ljós.

Eleocharis quinqueflora (F.X. Harmann) O. Schwarz, FITJASKÚFUR - [N] Vex á nokkrum stöðum við ár- og vatnsbakka, einkum neðantil í dalnum.

Eriophorum angustifolium Honckeny, KLÓFÍFA - [N] Mjög algeng í votlendi.

Eriophorum scheuchzeri Hoppe, HRAFNAFÍFA - [N] Vex á nokkrum stöðum neðantil í dalnum og svo í námunda við Dimmu.

Kobresia myosuroides (Vill.) Fiori, ÞURSASKEGG - [N] Vex hér og þar í þurrum grasbrekkum og í slitróttum heiðargróðri.

60. *Orhidaceae* BRÖNUGRASAÆTT

Platanthera hyperborea (L.) Lindley, FRIGGJARGRAS - [N.] Mjög algengt í fjölda gróðurlenda.

Heimildir

1. Áskell Löve 1945. Íslenskar jurtir. Einar Munksgaard, Kaupmannahöfn. Bls. 220 – 222.
2. Borgarskipulag Reykjavíkur og Borgarverkfræðingurinn í Reykjavík 1988. Aðalskipulag Reykjavíkur 1984 – 2004. 216 bls. og 3 kort.
3. Borgarskipulag Reykjavíkur og Borgarverkfræðingurinn í Reykjavík 1997. Aðalskipulag Reykjavíkur 1996-2016. Bls. 81 – 101 og kort.
4. Helgi M. Sigurðsson, ritstjóri, Árni Hjartarson og Reynir Vilhjálmsson, 1998. Elliðaárdalur - Land og saga. Mál og mynd í samstarfi við Árbæjarsafn og borgarskipulag Reykjavíkur. 166 bls.
5. Hörður Kristinsson og Bergþór Jóhannsson, 1970. Reitskipting Íslandsfyrir rannsóknir á útbreiðslu plantna. Náttúrufræðingurinn, 40. árg., bls. 58-65.
6. Ingólfur Davíðsson 1967. Greinar IV. 3. Vísindafélag Íslendinga, Reykjavík. Bls. 1 – 36.
7. Jóhann Pálsson, 1986. The *Poa glauca/nemoralis* complex in Iceland and its response to the environment. Acta Univ. Ups., Symb. Bot. Ups. XXVII:2, bls. 169-174. Uppsala, ISBN 91-554-1941-0.
8. Jóhann Pálsson 1997. Víðir og víðiræktun á Íslandi. Skógræktarritið 1997, bls. 4-36.
9. Jóhann Pálsson, 2003. Endurgræðsla í Elliðaárdal – Landnám plantna í farvegi flóðsins sem varð í Elliðaárdal í desember 1998. 23 bls. Reykjavíkurborg – Umhverfis- og tæknisvið og Orkuveita Reykjavíkur.
10. Kristbjörn Egilsson, ritstjóri, Kristinn Haukur Skarphéðinsson, Guðmundur Guðjónsson, Haukur Jóhannesson og Jóhann Óli Hilmarsson, 1999. Náttúrufar með Sundum í Reykjavík. Náttúrufræðistofnun Íslands. 73 bls. og gróðurkort.
11. Landslagsarkitektar, 1994. Elliðaárdalur – Skipulag og greinargerð. Borgarskipulag Reykjavíkur . 75 bls.
12. Markgraf-Dennenberg, I. 1980. *Festuca L.*, í *Flora Europaea*, Volume 5. Cambridge University Press. Bls. 125 – 153.
13. Skipulags- og byggingarsvið, 2002. Aðalskipulag Reykjavíkur 2001 – 2024. Skýringarblað AR18 og kort.

14. Stefán Stefánsson 1901. Flóra Íslands. S. L. Möller, Kaupmannahöfn. Bls 181 – 182.
15. Stefán Stefánsson 1924. Flóra Íslands, II. útgáfa, aukin. S. L. Möller, Kaupmannahöfn. Bls. 205 – 206.
16. Stefán Stefánsson 1945. Flóra Íslands, III. útgáfa, aukin. Hið íslenska náttúrufræðifélag. Bls. 269 – 270.
17. Þorleifur Einarsson, 1960. Vitnisburður frjógreininga um gróður, veðurfar og landnám Íslands. Saga, Reykjavík. Bls. 433-469.
18. Þorleifur Einarsson, 1974. Jarðfræði Reykjavíkur og nágrennis. Reykjavík í 1100 ár. Safn til sögu Reykjavíkur. Reykjavík. Bls. 33-52.

Latnesk nafnaskrá

<i>Abies lasiocarpa</i>	13	Boraginaceae	30
<i>Acer pseudoplatanus</i>	26	<i>Botrychium lunaria</i>	12
Aceraceae	26	Brassicaceae	20
<i>Achillea millefolium</i>	32	<i>Bromus inermis</i>	37
<i>Achillea ptarmica</i>	32	<i>Calamagrostis stricta</i>	37
<i>Aconitum x stoerkianum</i>	19	Callitrichaceae	30
<i>Aconogonum alpinum</i>	17	<i>Callitriche stagnalis</i>	30
<i>Aegopodium podagraria</i>	27	<i>Calluna vulgaris</i>	28
<i>Agrostis capillaris</i>	36	<i>Caltha palustris</i>	19
<i>Agrostis stolonifera</i>	36	<i>Campanula rotundifolia</i>	32
<i>Agrostis vinealis</i>	36	Campanulaceae	32
<i>Alchemilla alpina</i>	22	Caprifoliaceae	32
<i>Alchemilla filicaulis</i>	22	<i>Capsella bursa-pastoris</i>	20
<i>Alchemilla glabra</i>	22	<i>Cardamine hirsuta</i>	20
<i>Alchemilla glomerulans</i>	22	<i>Cardamine pratensis</i>	20
<i>Alchemilla mollis</i>	22	<i>Carex bigelowii</i>	39
<i>Alchemilla vestita</i>	22	<i>Carex canescens</i>	39
<i>Alchemilla Serie Vulgaris</i>	22	<i>Carex capillaris</i>	39
<i>Alchemilla wichurae</i>	23	<i>Carex lyngbyei</i>	39
<i>Alnus incana</i>	16	<i>Carex microglocin</i>	39
<i>Alnus sinuata</i>	16	<i>Carex nigra</i>	39
<i>Alnus viridis</i>	16	<i>Carex panicea</i>	39
<i>Alopecurus geniculatus</i>	36	<i>Carex rostrata</i>	39
<i>Alopecurus pratensis</i>	36	<i>Carex serotina</i>	39
<i>Anemone nemorosa</i>	19	<i>Carum carvi</i>	28
<i>Angelica archangelica</i>	28	Caryophyllaceae	17
<i>Angelica sylvestris</i>	28	<i>Catabrosa aquatica</i>	37
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	36	<i>Centaurea montana</i>	33
<i>Anthriscus sylvestris</i>	28	<i>Centaurea scabiosa</i>	33
<i>Anthyllis vulneraria</i>	25	<i>Cerastium alpinum</i>	18
Apiaceae	27	<i>Cerastium biebersteinii</i>	19
<i>Aquilegia cf. vulgaris</i>	19	<i>Cerastium fontanum</i>	18
<i>Arabis petraea</i>	20	<i>Cerastium tomentosum</i>	18
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	28	<i>Chamomilla suaveolens</i>	33
<i>Arenaria norvegica</i>	18	<i>Cirsium arvense</i>	33
<i>Armeria maritima</i>	29	<i>Cirsium helenoides</i>	33
<i>Arrhenatherum elatius</i>	36	Cornaceae	27
<i>Artemisia vulgaris</i>	33	<i>Cornus sericea</i>	27
Asteraceae	32	<i>Cotoneaster lucidus</i>	24
<i>Astrantia major</i>	27	Crassulaceae	20
<i>Avenula pubescens</i>	36	<i>Crataegus cf. sanguinea</i>	24
<i>Barbarea stricta</i>	20	Cyperaceae	39
Berberidaceae	19	<i>Cystopteris fragilis</i>	13
<i>Berberis thunbergii</i>	19	<i>Dactylis glomerata</i>	37
<i>Betula pubescens</i>	16	<i>Deschampsia alpina</i>	26
Betulaceae	16	<i>Deschampsia beringensis</i>	37
<i>Bistorta vivipara</i>	17	<i>Deschampsia caespitosa</i>	37

Deschampsia flexuosa	37	Hieracium holopleurum	34
Doronicum orientale	33	Hieracium microdon	34
Draba incana	20	Hieracium pullicalicidum	34
Dryas octopetala	23	Hieracium stictophyllum	34
Eleocharis palustris	39	Hieracium thaectolepium	34
Eleocharis quinqueflora	40	Hierochloe odorata	37
Elymus repens	37	Hippuridaceae	27
Empetraceae	28	Hippurus vulgaris	27
Empetrum nigrum	28	Honkenya peploides	18
Epilobium alsinifolium	26	Iridaceae	35
Epilobium angustifolium	27	Iris L. sp.	35
Epilobium palustre	27	Juncaceae	35
Epilobium watsonii	27	Juncaginaceae	35
Equisetaceae	12	Juncus alpinoarticulatus	35
Equisetum arvense	12	Juncus arcticus	35
Equisetum fluviatile	12	Juncus articulatus	35
Equisetum palustre	12	Juncus bufonius	36
Equisetum pratense	12	Juncus trifidus	36
Equisetum variegatum	12	Juncus triglumis	36
Ericaceae	28	Kobresia myosuroides	40
Erigeron borealis	33	Koenigia islandica	17
Eriophorum angustifolium	40	Lamiaceae	30
Eriophorum scheuchzeri	40	Lamium album	30
Euphrasia frigida	31	Larix x eurolepis	13
Fabaceae	25	Larix sibirica	13
Festuca rubra	37	Lathyrus pratensis	25
Festuca vivipara	37	Lentibulariaceae	31
Filipendula kamtschatica	23	Leontodon autumalis	34
Filipendula ulmaria	23	Leucanthemum vulgare	33
Fragaria vesca	23	Levisticum officinalis	28
Galium boreale	29	Leymus arenarius	37
Galium odoratum	29	Liliaceae	35
Galium pumilum	29	Lilium bulbiferum	35
Galium uliginosum	29	Linaria repens	31
Galium verum	29	Lolium multiflorum	38
Gentiana nivalis	29	Lonicera coerulea L.	32
Gentianaceae	29	Lonicera hispida	32
Gentianella campestris	29	Lonicera involucrata	32
Geraniaceae	26	Lonicera nigra	32
Geranium x magnificum	26	Lupinus nootkatensis	25
Geranium pratense	26	Lupinus polyphyllus	25
Geranium sylvaticum	26	Luzula multiflora	36
Geum x heldreichi	23	Luzula spicata	36
Geum macrophyllum	23	Lychnis alpina	18
Geum rivale	23	Lysimachia punctata	28
Geum x sudeticum	23	Matricaria maritima	33
Haloragaceae	27	Matricaria perforata	33
Heracleum mantegazzianum	28	Melanthiaceae	35
Hieracium aquiliforme	34	Menyanthaceae	29
Hieracium demissum	34	Menyanthes trifoliata	29

Montia fontana	17	Potamogetonaceae	35
Myosotis arvensis	30	Potentilla anserina	23
Myosotis scorpioides	30	Potentilla crantzii	23
Myriophyllum alterniflorum	27	Potentilla fruticosa	23
Myrrhis odoratum	28	Potentilla palustris	23
Nardus stricta	38	Primulaceae	28
Oleaceae	29	Prunella vulgaris	30
Onagraceae	26	Prunus padus	25
Opioglossaceae	12	Puccinellia capillaris	39
Orhidaceae	40	Ranunculaceae	19
Oxyria digyna	17	Ranunculus aconitifolius	19
Papaver croceum	19	Ranunculus acris	19
Papaveraceae	19	Ranunculus repens	19
Parnassia palustris	21	Ranunculus reptans	19
Parnassiaceae	21	Rheum x rhabarbarum	17
Phalaris arundinacea	38	Rhinanthus minor	31
Phleum pratense	38	Rhodiola rosea	20
Picea abies	13	Ribes alpinum	21
Picea engelmannii	13	Ribes nigrum	21
Picea glauca	14	Ribes x pallidum	21
Picea sitchensis	14	Ribes rubrum	21
Pilosella aurantiaca	34	Ribes uva-crispa	21
Pilosella islandica	34	Ribes x pallidum	21
Pinaceae	13	Ribesiaceae	21
Pinguicula vulgaris	31	Rosa majalis	23
Pinus cembra	14	Rosa moyesii	24
Pinus contorta	14	Rosa pendulina	24
Pinus mugo	14	Rosa pimpinellifolia	24
Pinus sylvestris	14	Rosa rugosa	24
Pinus uncinata	14	Rosa xanthina	24
Plantaginaceae	31	Rosaceae	21
Plantago maritima	31	Rubiaceae	29
Platanthera hyperborea	40	Rubus idaeus	24
Plumbaginaceae	29	Rubus saxatilis	24
Poa alpina	38	Rumex acetosa	17
Poa annua	38	Rumex acetosella	17
Poa glauca	38	Rumex longifolius	17
Poa nemoralis	38	Sagina nodosa	18
Poa pratensis	38	Sagina procumbens	18
Poa trivialis	38	Salicaceae	14
Poaceae	36	Salix alaxensis	15
Polemonium coeruleum	30	Salix arctica	15
Polimoniaceae	30	Salix caprea	15
Polygonaceae	17	Salix glauca	15
Polygonum aviculare	17	Salix glaucoserisea	15
Populus tremula	14	Salix helvetica	15
Populus trichocarpa	15	Salix herbacea	15
Portulacaceae	17	Salix hookeriana	15
Potamogeton filiformis	35	Salix lanata	15
Potamogeton gramineus	35	Salix myrsinifolia	15

<i>Salix myrsinites</i>	15	<i>Spiraea mollifolia</i>	22
<i>Salix pentandra</i>	16	<i>Spiraea salicifolia</i>	22
<i>Salix phylicifolia</i>	16	<i>Stachys macrantha</i>	30
<i>Salix x smithiana</i>	16	<i>Stellaria crassifolia</i>	18
<i>Salix viminalis</i>	16	<i>Stellaria graminea</i>	18
Sambucaceae	31	<i>Stellaria humifusa</i>	18
<i>Sambucus callicarpa</i>	31	<i>Stellaria media</i>	18
<i>Sanguisorba alpina</i>	24	<i>Symphytum asperum</i>	30
<i>Sanguisorba canadensis</i>	24	<i>Syringa</i> sect. <i>Villosae</i>	29
<i>Sanguisorba officinalis</i>	24	<i>Tanacetum vulgare</i>	33
<i>Saxifraga caespitosa</i>	20	<i>Taraxacum officinale</i>	34
<i>Saxifraga hypnoides</i>	20	<i>Thalictrum alpinum</i>	19
<i>Saxifraga stellaris</i>	21	<i>Thymus praecox</i>	30
<i>Saxifraga x urbium</i>	21	<i>Tofieldia pusilla</i>	35
Saxifragaceae	20	<i>Trifolium hybridum</i>	25
Scrophulariaceae	31	<i>Trifolium pratense</i>	26
<i>Sedum telephium</i>	20	<i>Trifolium repens</i>	26
<i>Sedum villosum</i>	20	<i>Triglochin palustris</i>	35
<i>Selaginella selaginoides</i>	12	<i>Trisetum spicatum</i>	39
Selaginellaceae	12	<i>Tsuga mertensiana</i>	14
<i>Senecio pseudo-arnica</i>	33	<i>Tussilago farfara</i>	34
<i>Senecio vulgaris</i>	33	Ulmaceae	17
<i>Sesleria albicans</i>	39	<i>Ulmus glabra</i>	17
<i>Silene acaulis</i>	18	<i>Vaccinium uliginosum</i>	28
<i>Silene dioica</i>	18	<i>Valeriana sambucifolia</i>	32
<i>Silene uniflora</i>	18	Valerianaceae	32
<i>Solidago</i> aff. <i>canadensis</i>	33	<i>Veronica chamaedrys</i>	31
<i>Sorbaria sorbifolia</i>	21	<i>Veronica longifolia</i>	31
<i>Sorbus aucuparia</i>	25	<i>Veronica officinalis</i>	31
<i>Sorbus x hostii</i>	25	<i>Veronica scutellata</i>	31
<i>Sorbus hybrida</i>	25	<i>Veronica serpyllifolia</i>	31
<i>Sorbus koehneana</i>	25	<i>Vicia cracca</i>	26
<i>Sorbus mougeotii</i>	25	<i>Vicia sepium</i>	26
<i>Spergula arvensis</i>	18	<i>Viola canina</i>	26
<i>Spiraea x billiardi</i>	22	<i>Viola palustris</i>	25
<i>Spiraea</i> sp. 'Birkikvistur'	22	<i>Viola tricolor</i>	26
<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	22	Violaceae	26
<i>Spiraea</i> cf. <i>henryi</i>	22	Woodsiaceae	13
<i>Spiraea media</i>	22		

Íslensk nafnaskrá

Akurarfi	18	Brjóstagrás	19
Alaskalúpína	25	Broddastör	39
Alaskavíðir	15	Broddaætt	19
Alaskayllir	31	Brönugrasaætt	40
Alaskaösp	15	Bugðupunktur	37
Alpareynir	25	Burnirót	20
Arinffífill	34	Búrót	33
Augnfró	31	Dagstjarna	18
Axhnoðapunktur	37	Draumsóleyjaætt	19
Axhæra	36	Dúnhafri	36
Álfakollur	30	Dýragrás	29
Álmsætt	17	Eðlarífs	21
Álmur	17	Eldlilja	35
Baldursbrá	33	Elftingaætt	12
Beitieski	12	Engjamunablóm	30
Beitilyng	28	Engjarós	23
Belgjastör	39	Ertuætt	25
Bergfura	14	Eyrarrósarætt	26
Beringspuntur	37	Fagurhjálmur	19
Birki	16	Fagurkornblóm	33
Birkikvistur	22	Fergin	12
Bjarkaætt	16	Finnungur	38
Bjarkeyjarkvistur	22	Fitjaskúfur	40
Bjarnarkló	28	Fjallafura	14
Bláberjalyng	28	Fjallakornblóm	33
Blágreni	13	Fjallapunktur	37
Blágresi	26	Fjallarífs	21
Blágresisætt	26	Fjallarós	24
Bláklukka	32	Fjallasveifgrás	38
Bláklukkuætt	32	Fjallavíðir	15
Blákolla	30	Fjallapínur	13
Blásveifgrás	38	Fjallapöll	14
Blátoppa	39	Fjaldalafífill	23
Blátoppastör	39	Fjóluætt	26
Blátoppur	32	Fjöruarfi	18
Blávingull	37	Flagahnoðri	20
Blettaffífill	34	Flagasóley	19
Blikdalaffífill	23	Fóðurvalurt	30
Blóðarfi	17	Freyjubrá	33
Blóðberg	30	Friggjargrás	40
Blóðkollur	24	Fuglaertur	25
Blómsef	36	Garðablágresi	26
Blæösp	14	Garðabrúðuætt	32
Blöðrujurtarætt	31	Garðahlynur	26
Brekkumaríustakkur	22	Garðakvistur	22
Brennisóley	19	Garðalúpína	25

Garðamaríustakkur	22	Hnoðamaríustakkur	22
Garðarifs	21	Hnúskakrækill	18
Garðasól	19	Holtafífill	34
Geitakál	27	Holtasóley	23
Geithvönn	28	Holurt	18
Geldingahnappsætt	29	Horblaðka	29
Geldingahnappur	29	Horblöðkuætt	29
Giljaflækja	26	Hóffífill	34
Ginhafri	36	Hófsóley	19
Gleym-mér-ei	30	Hrafnafífa	40
Gljámispill	24	Hrafnaklukka	20
Gljávíðir	16	Hrossanál	35
Glóðarrós	24	Hrútaber	24
Glótoppur	32	Hundasúra	17
Grasaætt	36	Húsapuntur	37
Grasnykra	35	Hvítgreni	14
Gráreynir	25	Hvítmaðra	29
Grávorbólóm	20	Hvítsmári	26
Gráölur	16	Höskollur	24
Grímublómaætt	31	Ilmaðra	29
Grýtuætt	17	Ilmreyr	36
Græðisúruætt	31	Ígulrós	24
Gullhrís	33	Íslandsfífill	34
Gullkollur	25	Ítalskt rýgresi	38
Gullmura	23	Jakobsfífill	33
Gullstör	39	Jakobsstigaætt	30
Gulmaðra	29	Jakobsstigi	30
Gulstör	39	Jarðarber	23
Gulvíðir	16	Jörfavíðir	15
Hagabruða	32	Kanadakollur	24
Haugarfi	18	Kanelrós	23
Háliðagras	36	Kattartunga	31
Hálíngresi	36	Kjarrsveifgras	38
Hálmgresi	37	Kjarrölur	16
Hárdepla	31	Klólfting	12
Hárleggjastör	39	Klófífa	40
Hásveifgras	38	Klukkutoppur	32
Heggur	25	Knjáliðagras	36
Helluhnoðraætt	20	Koparreynir	25
Héluvíðir	15	Kornsúra	17
Hindber	24	Kóngablágresi	26
Hjartagrasaætt	17	Krossblómaætt	20
Hjartarfi	20	Krossfífill	33
Hjartarfífill	33	Krossmaðra	29
Hlaðkolla	33	Krækilyng	28
Hlíðableikja	20	Krækilyngsætt	28
Hlíðafífill	34	Kúmen	28
Hlíðarmaríustakkur	22	Körfublómaætt	32
Hlynsætt	26	Körfuvíðir	16

Lambagras	18	Mýrastör	39
Lambaklukka	20	Mýrelfting	12
Langdepla	31	Mýrfjóla	26
Laugabruða	30	Möðruætt	29
Laugamaðra	29	Naðurtunguætt	12
Laugasef	35	Naflagras	17
Lágarfi	18	Njóli	17
Liðfætlætt	13	Nykruætt	35
Liljuætt	35	Olúviðarætt	29
Lindadúnurt	26	Orravíðir	15
Lindasef	36	Ólafssúra	17
Lindifura	14	Purpurapistill	33
Ljónslappi	22	Rabarbari	17
Ljósatvítönn	30	Randagras	38
Ljósberi	18	Randaspori	31
Loðkvistur	22	Rannfang	33
Loðvíðir	15	Rauðgreni	13
Lokasjóður	31	Rauðsmári	26
Lófótsætt	27	Rauðvingull	37
Lófótur	27	Reyniblaðka	21
Lyfjagras	31	Reynir	25
Lyngætt	28	Reyrgresi	37
Lækjadepla	31	Rifsætt	21
Lækjagrýta	17	Risamjaðjurt	23
Lækjasef	36	Rjúpuvíðir	15
Maraætt	27	Roðafífill	34
Mariulykilsætt	28	Rottueyra	18
Mariustakkur	22	Rósaætt	21
Mariuvandarætt	29	Runnafífill	34
Mariuvöndur	29	Runnamura	23
Melablóm	20	Sandfax	37
Melgresi	37	Sandvingull	37
Meyjarós	24	Sauðlauksætt	35
Mjaðurt	23	Sefætt	35
Mosajafnaætt	12	Selja	15
Mosajafni	12	Sifjalerki	13
Mosasteinbrjótur	20	Sigurskúfur	27
Móalógresi	39	Silfurhnappur	32
Móasef	36	Silfurmaríustakkur	23
Móasveifgras	38	Silfursóley	19
Munablómaætt	30	Sitkagreni	14
Músareyra	18	Sitkaönlur	16
Myrtuvíðir	15	Síbiríulerki	13
Mýradúnurt	27	Síbiríuþyrnir	24
Mýrasauðlaukur	35	Síkjamari	27
Mýrasef.	35	Sírena	29
Mýrasóley	21	Sjávarfitjungur	39
Mýrasóleyjarætt	21	Skallafífill	34

Skammkrækil	18	Tjarnastör	39
Skarífífill	34	Toppaætt	32
Skeggfífill	34	Tófugras	13
Skeggsandi	18	Tungljurt	12
Skessujurt	28	Túnfífill	34
Skollabersætt	27	Túnsmári	25
Skógaranemóna	19	Túnsúra	17
Skógarfura	14	Túnvingull	37
Skógarkerfill	28	Týsfjóla	26
Skógdalafífill	23	Týtulíngresi	36
Skriðdepla	31	Umfeðmingur	26
Skriðlíngresi	36	Úlfakvistur	22
Skriðsóley	19	Úlfareyir	25
Skrúðdalafífill	23	Útlagi	28
Skuggasteinbrjótur	21	Vallarfoxgras	38
Skurfa	18	Vallarsveifgra	38
Smjörlauf	15	Vallelfting	12
Snarrót	37	Vallhumall	32
Snæsúra	17	Vallhæra	36
Sortulyng	28	Varablómaætt	30
Sólber	21	Varpasveifgras	38
Sólbroddur	19	Vatnsberi	19
Sóleyjaætt	19	Vatnsbrúðuætt	30
Spánarkerfill	28	Vatnsnarfagras	37
Stafafura	14	Vatnsnál	39
Staraætt	39	Vegarfi	18
Steinbrjótsætt	20	Vesturbæjarvíðir	16
Stikilsber	21	Viðja	15
Stinnastör	39	Víðikvistur	22
Stjörnuarfi	18	Víðisætt	14
Stjörnusteinbrjótur	21	Vætudúnurt	27
Stormpúlur	33	Völskueyra	18
Stórkvistur	22	Völudepla	31
Sumarhnoðri	20	Völvubrá	33
Surtartoppur	32	Yllisætt	31
Súruætt	17	Þallarætt	13
Sveighyrnir	27	Þistill	33
Sveipjurtaætt	27	Þráðnykra	35
Sveipstjarna	27	Þrenningarfjóla	26
Sverðlilja	25	Þursaskegg	40
Sverðliljuætt	35	Þúfusteinbrjótur	20
Sýki gras	35	Þyrnirós	24
Sýki grasætt	35	Ætihvönn	28
Tágamura	23		

Skýringar við tákn:

a = innlend en aðflutt

n = innlend

í = ílend

s = slæðingur

r = gróðursett í útmörk

e = eftirlega frá ræktun

Viðauki

Listi yfir útbreiðslu tegunda

Latínunafn	Íslenskt nafn	I.	II.	III.	IV	V.	VI	VII.	VIII.	IX.	X.
Abies laciocarpa	Fjallapínur		r								r
Acer pseudoplatanus	Garðahlynur		r						e		
Achillea millefolium	Vallhumall	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Achillea ptarmica	Silfurhnappur		í							í	
= = f multiplex	Silfurhnappur m fylltum blómum							s	s		
Aconitum x stoerkianum	Fagurhjálmur								es		s
Aconogonum alpinum	Snæsúra						e		es		s
Aegopodium podagraria	Geitakál	í					í		í	í	í
Agrostis capillaris	Hálingresi	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Agrostis stolonifera	Skriðlingresi	n	n	n		n	n	n	n	n	n
Agrostis vinealis	Týtulíngresi	n	n	n	n	m	n	n	n	n	n
Alchemilla alpina	Ljónslappi	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Alchemilla mollis	Gaðamaríustakkur	í	eí	í	í	í	eí	í	í	eí	í
Alchemilla serie Vulgares		n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
A v subsp filicaulis	Maríustakkur					n			n		
A v subsp glabra	Brekkumaríustakkur		n			n			n		
A v subsp glomerulans	Hnoðamaríustakkur		n	n	n	n	n			n	
A v subsp vestita	Hlíðarmaríustakkur	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
A v subsp wichurae	Silfurmaríustakkur	n				n					
Alnus incana	Gráödur		r								
Alnus sinuata	Sitkaödur				r				rí		r
Alnus viridis	Kjarrödur										r
Alopecurus geniculatus	Knjálíðagras		n			m			n	n	
Alopecurus pratensis	Háliðagras	í	í	í	í	í	í		í	í	í
Anemone nemorosa	Skógaranemona		r								
Angelica archangelica	Æthivönn	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Angelica sylvestris	Geithvönn	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Anthoxanthum odoratum	Ilmreyr	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Anthriscus sylvestris	Skógarkerfill	í	í	í	í	í	í	í	í	í	í
Anthyllis vulneraria	Gullkollur	n	n		n			n	n	n	
Aquilegia cf vulgaris	Vatnsberi					s					
Arabis petraea	Melablóm		n		n			n	n	n	n
Arctostaphylos uva-ursi	Sortulyng		n	n			n	n		n	n
Arenaria norvegica	Skeggsandi	n	n			n		n	n		
Armeria maritima	Geldingahnappur	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Arrhenatherum elatius	Ginhafri								a		
Artemisia vulgaris	Búrót										s
Astrantia major	Sveipstjarna						e				
Avenula pubescens	Dúnhafri				í						
Barbarea stricta	Hlíðableikja	í	í			í	í		í	í	í
Berberis thunbergii 'Laugardalur'	Sólbrottdur								r		
Betula pubescens	Birki	aí	aerí	aí	arí	aerí	aerí	arí	aerí	aerí	arí
Bistorta vivipara	Kornsúra	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Botrychium lunaria	Tungljurt		n		n			n	n	n	n
Bromus inermis	Sandfax				í			s			
Calamagrostis stricta	Hálmgresi	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Callitriche stagnalis	Laugabrúða		n			n			n		
Calluna vulgaris	Beitilyng	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Caltha palustis	Hófsóley	n	n	n		n	n	n	n	n	n

Latinunafn	Íslenskt nafn	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.
Filipendula kamtschatica	Risamjaðjurt						e				s
Filipendula ulmaria	Mjaðjurt	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Fragaria vesca	Jarðarber	n	ar				ae				
Galium boreale	Krossmaðra	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Galium odoratum	Ilmmaðra		r								
Galium pumilum	Hvítmaðra		n	n	n	n	n	n	n	n	n
Galium uliginosum	Laugamaðra										n
Galium verum	Gulmaðra	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Gentiana nivalis	Dýragras				n						
Gentianella campestris	Mariuvöndur	n	n	n	n			n	n	n	n
= = f hartm.	Mariuvöndur, hvítt afbrigði			n				n			n
Geranium x magnificum	Kóngablágresi										s
Geranium pratense	Garðablágresi	s					s		s		s
Geranium sylvaticum	Blágresi	n	n	n		n	n	n	n	n	n
Geum x heldreichi	Skrúðdalaffill		eí			e					
Geum macrophyllum	Skógdalaffill	s									s
Geum rivale	Fjalldalaffill	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Geum x sudeticum	Blikdalaffill	s									
Heracleum mantegazzianum	Bjarnarkló	s				s					s
Hieracium sp.	Undafíflar ógreindir	n	n	n		n	n	n	n	n	n
Hieracium aquiliforme	Arinfífill	n							n		
Hieracium demissum	Skallaffill		n								
Hieracium holopleurum	Runnafífill					n			n		
Hieracium microdon	Holtaffill		n							n	
Hieracium pullicalicidum	Skeggfífill			n					n		
Hieracium stictophyllum	Blettafífill	n									
Hieracium thaetolepium	Hlíðaffill		n								n
Hierochloe odorata	Reyrgresi									n	
Hippurus vulgaris	Lófótur		n						n		
Honkenya peploides	Fjöruarfi	n									
Iris sp	Sverðlilja ógr tegund	s									r
Juncus alpinoarticulatus	Mýrasef	n	n	n		n	n	n	n	n	n
Juncus arcticus ssp intermedius	Hrossanál	n	n	n	n	n			n	n	
Juncus articulatus	Laugasaf	n	n	n		n	n	n	n		n
Juncus bufonius ssp bufonius	Lækjasef		n			n			n		n
J bufonius ssp ranarius	Lindasef	n							n		
Juncus trifidus	Móasef		n	n	n	n	n	n	n	n	n
Juncus triglumis	Blómsef		n	n		n				n	n
Kobresia myosuroides	Þursaskegg	n	n	n	n		n	n	n		n
Koenigia islandica	Naflagras			n				n	n		n
Lamium album	Ljósatvítönn						í		í		s
Larix x eurolepis	Síjalerki		r								
Larix sibirica	Síbiríulerki		re			r	re	r	er		r
Lathyrus pratensis	Fuglertur		n		n	n	n				as
Leontodon autumnalis	Skarífífill	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Leucanthemum vulgare	Freyjubrá				í						
Levisticum officinalis	Skessujurt							s			s
Leymus arenarius	Melgresi	n	n		n			n	n		n
Lilium bulbiferum	Eldlilja								s		
Linaria repens	Randaspori										s
Lolium multiflorum	Ítalskt rýgresi								er		
Lonicera coerulea	Blátoppur		r		s	r			r		rí
Lonicera hispida	Klukkutoppur								r		r
Lonicera involucrata	Glótoppur		r				r				rí
Lonicera nigra	Surtartoppur						r				
Lupinus nootkatensis	Alaskalúpína	í	í	í	í	í	í	í	í	í	í
Lupinus polyphyllus	Garðalúpína								e		s

Latinunafn	Íslenskt nafn	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.
Luzula multiflora	Vallhæra	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Luzula spicata	Axhæra	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Lychnis alpina	Ljósberi										n
Lysimachia punctata	Útlagi						s	s			s
Matricaria maritima	Baldursabrá	n	n		n	n	n	n	n	n	n
Matricaria perforata	Völvubrá								s		
Menyanthes trifoliata	Horblaðka		n	n				n			n
Montia fontana	Lækjagrýta							n		n	
Myosotis arvensis	Gleym-mér-ei	n	n		n	n	n	n	n	n	n
Myosotis scorpioides	Engjamunablóm		í						í		
Myriophyllum alterniflorum	Síkjamari					n	n				
Myrrhis odoratum	Spánarkerfill	í	í				í		í	í	sí
Nardus stricta	Finnungur					n					
Oxyria digyna	Ólafssúra	n	n	n				n	n	n	n
Papaver croceum	Garðasól	í	í			í	í	í	í	í	í
Parnassia palustris	Mýrasóley	n	n	n	n	n		n	n	n	n
Phalaris arundinacea f. Picta	Randagras						e	s	s	e	s
Phleum pratense	Vallarfoxgras	í	í	í	í	í	í	í	í	í	í
Picea abies	Rauðgreni		r			r					r
Picea engelmannii	Blágreni		e		r		r	r	r		r
Picea glauca	Hvítgreni					r			r		r
Picea sitchensis	Sitkagreni		rí		rí	r	r	rí	er	r	r
Pilosella aurantiaca	Roðafífill	í				í	í		í		í
Pilosella islandica	Íslandsfífill	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Pinguicula vulgaris	Lyfjagras	n	n	n	n	n	n		n	n	n
Pinus cembra	Lindifura								r		r
Pinus contorta	Stafafura		rí			r	r	r	rí	r	r
Pinus mugo	Fjallafura						r		r		r
Pinus sylvestris	Skógarfura		r								
Pinus uncinata	Bergfura		r				r	r	r		r
Plantago maritima	Kattartunga	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Platanthera hyperborea	Friggiargras	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Poa alpina	Fjallasveifgras								n		
Poa annua	Varpasveifgras	n	n			n	n		n	n	n
Poa glauca	Blásveifgras	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Poa nemoralis	Kjarsveifgras	n	n			n	n	n	n	n	n
Poa pratensis ssp irrigata	Móasveifgras	n	n	n	n	n	n		n	n	n
Poa pratensis ssp pratensis	Vallarsveifgras	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Poa trivialis	Hásveifgras		n		n	n	n		n	n	n
Polemonium coeruleum	Jakobsstigi					es	se		s		
Polygonum aviculare	Blóðarfi	n				n		n	n	n	n
Populus tremula	Blæösp				ae		ae				ar
Populus trichocarpa	Alaskaösp	í	reí	í	r	rí	er	r	erí	rí	rí
Potamogeton filiformis	Þráðnykra			n		n			n		
Potamogeton gramineus	Grasnykra		n	n		n			n		
Potentilla anserina	Tágamura	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Potentilla crantzii	Gullmura	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Potentilla fruticosa	Runnamura						r		r		s
Potentilla palustris	Engjarós		n	n		n	n	n	n	n	n
Prunella vulgaris	Blákolla		n	n	n	n	n		n		
Prunus padus	Heggur		r						r		r
Puccinellia capillaris	Sjávarfítjungur	n	n								
Ranunculus aconitifolius f fl pleno	Silfursóley		e						s		
Ranunculus acris	Brennisóley	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Ranunculus repens	Skriðsóley	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Ranunculus reptans	Flagasóley		n	n		n	n		n	n	
Rheum x rhabarbarum	Rabarbari		e		e		e		es	e	s

Latinunafn	Íslenskt nafn	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.
Rhinanthus minor	Lokasjóður	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Rhodiola rosea	Burnirót		ae			a		a	a		aí
Ribes alpinum	Fjallarífs										r
Ribes nigrum	Sólber	s				r	e		er	e	r
Ribes x pallidum	Garðarífs		eí			í	eí		eí		rsí
Ribes rubrum	Eðalrífs		e								
Ribes uva-crispa	Stikilsber						r	r	r		sr
Rosa majalis	Kanelrós				r						
Rosa moyesii	Meyjarós								r		
Rosa pendulina	Fjallarós						e		r		r
Rosa pimpinellifolia	Þyrnirós						aer				
Rosa rugosa	Ígulrós						e		e		
= = 'Wasagaming'	Ígulrós 'Wasagaming'		r				r		r		r
Rosa xanthina	Glóðarrós								r		
Rubus idaeus	Hindber						eí		eí	e	
Rubus saxatilis	Hrútaber	n	n		n	n	n	n	n		n
Rumex acetosa	Túnsúra	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Rumex acetosella	Hundasúra	n	n	n	n	n	n	n	n		n
Rumex longifolius	Njóli	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Sagina nodosa	Hnúskakrækill	n	n	n	n	n			n		n
Sagina procumbens	Skammkrækill	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Salix alaxensis	Alaskavíðir	s	ír	í	ní	rí	rí	í	rí	rí	rí
Salix arctica	Fjallavíðir		n								n
Salix caprea	Selja		í		í	r	r	rí	erí	í	rí
Salix glauca	Rjúpuvíðir					r	r	r			r
Salix glaucoserisea	Orravíðir										r
Salix helvetica	Héluvíðir		r				r		r		
Salix herbacea	Smjörlauf		n	n	n	n	n	n	n	n	n
Salix hookeriana	Jörfavíðir										r
Salix lanata	Loðvíðir	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Salix myrsinifolia	Víðja	í	rí	í	rí	rí	erí	rí	rí	rí	rí
Salix myrsinities	Myrtuvíðir							r			r
Salix pentandra	Gljávíðir		re			r	er	r	r	e	r
Salix phylicifolia	Gulvíðir	n	n	n	n	n	n	n	ne	n	n
Salix x smithiana 'Vesturbær'	Vesturbæjarvíðir						er		e		
Salix viminalis 'Katrín'	Körfuvíðir 'Katrín'					r	r				
= = 'Þingvíðir'	Körfuvíðir 'Þingvíðir'								e	e	
Sambucus callicarpa	Alaskayllir		r								r
Sanguisorba alpina	Höskollur										s
Sanguisorba canadensis	Kanadakollur						e				
Sanguisorba officinalis	Blóðkollur					a					as
Saxifraga caespitosa	Þúfusteibrjótur								n		
Saxifraga hypnoides	Mosasteibrjótur									n	n
Saxifraga stellaris	Stjörnusteibrjótur		n							n	
Saxifraga x urbium	Skuggasteibrjótur										s
Sedum telephium ssp telephium	Sumarhnoðri										s
Sedum villosum	Flagahnoðri		n	n		n		n	n	n	n
Selaginella selaginoides	Mosajafni	n	n	n			n	n	n	n	n
Senecio pseudo-arnica	Stormpulur						s				s
Senecio vulgaris	Krossfífill	í		í		í	í	í	í		í
Sesleria albicans	Blátoppa								n		n
Silene acaulis	Lambgras		n		n	n		n	n		n
Silene dioica	Dagstjarna		í			í	í				í
Silene uniflora	Holurt	n	n		n			n	n		n
Cf. Solidago aff canadensis	A.ö.l. gullhrístegund						e				
Sorbaria sorbifolia	Reyniblaðka								r		s
Sorbus aucuparia	Reynir	aí	aerí	aí	aí	areí	aerí	arí	aerí	aeí	arí

Latinunafn	Íslenskt nafn	I.	II.	III.	IV	V.	VI	VII.	VIII.	IX.	X.
Sorbus x hostii	Úlfareynir		r								
Sorbus hybrida	Gráreyrnir								e		r
Sorbus koehneana	Koparreyrnir										r
Sorbus mougeotii	Alpareynir						r				
Spergula arvensis	Skurfa			n		n	n	n			n
Spiraea x billardi	Úlfakvistur						er		r		r
Spiraea sp. 'Birkikvistur	Birkikvistur						er		r		r
Spiraea chamaedryfolia	Bjarkeyjarkvistur						r				
Spiraea cf henryi	A.ö.l. Stórkvistur										
Spiraea media	Garðakvistur								r		
Spiraea mollifolia	Loðkivistur						r				
Spiraea salicifolia	Víðikvistur										rs
Stachys macrantha	Álfakollur							s	e		s
Stellaria crassifolia	Stjörnuarfi							n			
Stellaria graminea	Akurarfi		í		í	í			í	í	í
Stellaria humifusa	Lágarfi	n									
Stellaria media	Haugarfi	n	n			n	n	n		n	n
Symphitum asperum	Fóðurvalurt		r?						s		
Syringa sect. Villosae	Sírena		e								r
Tanacetum vulgare	Rannfang					eí	í	s	í		í
= = f crispa							e		s		s
Taraxacum officinale	Túnffill	n	n	n		n	n	n	n	n	n
Thalictrum alpinum	Brjóstagras		n	n		n			n	n	n
Thymus praecox .	Blóðberg	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Tofieldia pusilla	Sýkigras		n		n		n	n	n	n	n
Trifolium hybridum	Túnsmári						r		erí		
Trifolium pratense	Rauðsmári						r				s
Trifolium repens	Hvítsmári	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Triglochin palustris	Mýrasauðlaukur		n			n		n	n	n	n
Trisetum spicatum ssp pilosiglume	Móalógresi	n	n	n		n	n		n	n	n
Tsuga mertensiana	Fjallapöll										r
Tussilago farfara	Hóffífill	í	í	í	í	í	í	í	í	í	í
Ulmus glabra	Álmur								e		
Vaccinium uliginosum	Bláberjalyng	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Valeriana sambucifolia	Hagabrúða	as	ae		a	a	a	as	a	a	aís
Veronica chamaedrys	Völudepla	í					í	í			ís
Veronica longifolia	Langdepla	s	e						e		s
Veronica officinalis	Hárdepla	n	n								
Veronica scutellata	Skriðdepla							n			
Veronica serpyllifolia	Lækjadepla		n	n				n			
Vicia cracca	Umfeðmingur	n	n		n	n	n	n	n	n	n
Vicia sepium	Giljafækja						a				
Viola canina	Týsfjóla		n	n		n		n		n	n
Viola palustris	Mýrfjóla										n
Viola tricolor	Þrenningarfjóla		a						a		a

Reykjavíkurborg
Umhverfis- og heilbrigðisstofa

Umhverfis- og tæknisvið
Umhverfis- og heilbrigðisstofa
Skúlagata 19
101 Reykjavík
sími: 563 2700, fax: 563 2710
Netfang: uhr@rvk.is
www.umhverfisstofa.is

